

ECOLOGISCHE QUICKSCAN

*Onderzoek naar beschermde natuurwaarden
ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling*

Locatie: Kameren 4 Heeswijk-Dinther

Rapportnummer: 2023-BE-0797

In opdracht van:

[]

Brabant Eco
Ecologische Dienstverlening

Colofon

Rapportage

Brabant Eco

Rapportnummer

2023-BE-0797

Opdrachtgever

[]

Contactpersoon

[]

Locatie

Kameren 4

Heeswijk-Dinther

Auteur

[]

Verantwoordelijke controle

[]

Opleverdatum

12 januari 2024

Brabant Eco

Ecologische Dienstverlening

De Lange Kant 27

5061 PX Oisterwijk

[]

www.brabanteco.nl

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport is niet toegestaan zonder vermelding van bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Brabant Eco geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek door toepassing van adviezen.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	3
1. INLEIDING EN ONDERZOEK	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Centrale vraagstelling	4
1.4 Criteria.....	4
1.5 Geldigheid onderzoek.....	5
2. BELEIDSKADER	6
2.1 Gebiedsbescherming	6
2.2 Soortenbescherming	6
2.3 Bescherming van houtopstanden	8
2.4 Zorgplicht	8
3. PLANGEBIEDSBESCHRIJVING	9
3.1 Huidige situatie.....	9
4. PRAKTIJK ECOLOGISCHE QUICKSCAN	12
4.1 Bureauonderzoek	12
4.2 Veldonderzoek	13
4.3 Beschrijving plangebied	13
5. BESCHERMDE NATUURWAARDEN	15
5.1 Gebiedsbescherming	15
5.2 Soortenbescherming	17
5.3 Houtopstanden	26
6. RESULTATEN EN ADVIES	27
6.1 Resultaten	27
6.2 Advies en aanbevelingen.....	27
7. BRONNEN	30

SAMENVATTING

Initiatiefnemer is voornemens om op de planlocatie aan de Kameren 4 te Heeswijk-Dinther de bestaande boerderij te verbouwen en twee nieuwe gebouwen te realiseren. Hierbij worden enkele interne muren verwijderd en wordt het pannendak gerenoveerd. Ook zal er een entreehal worden gerealiseerd aan de boerderij. De twee te realiseren gebouwen zijn een technische ruimte en een kapschuur.

Bij deze werkzaamheden is de opdrachtgever gebonden aan de Omgevingswet.

Omdat overtreding van de Omgevingswet op voorhand niet uitgesloten kan worden is aan Brabant Eco de opdracht gegeven voor het uitvoeren van een ecologische quickscan op de planlocatie in het kader van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Dit voorliggend rapport geeft een beschrijving van het plangebied en het uitgevoerde onderzoek. Daarnaast geeft dit rapport inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van de natuurwetgeving en -beleid en de mogelijke effecten op beschermde flora en fauna en op beschermde natuurgebieden als gevolg van het project. Het rapport kan voor de opdrachtgever als bewijsstuk dienen voor het verrichtte natuuronderzoek.

Op basis van uitgevoerd onderzoek zijn geen effecten met werkzaamheden te verwachten die van negatieve invloed zijn op de mogelijk aanwezige beschermde soorten en hun functioneel leefgebied. De omliggende akkerbouwgronden liggen braak en zijn afgelopen jaar nog in gebruik geweest. Daarnaast is de poel niet begroeid met oever- of waterbeplanting. De boerderij zelf is gebouwd met enkelsteense muren zonder spouwmuur, noch is er een dakbeschot aanwezig, waardoor er geen ruimtes ontstaan voor onder andere vleermuizen en de huismus. Verder ontbreekt het aan gaten waarmee marterachtigen of uilen de boerderij zouden kunnen betreden. Natuurgebieden worden niet aangetast door de ontwikkeling in het plangebied.

Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag is dan ook niet nodig.

De zorgplicht is altijd van toepassing.

Natuurinclusief bouwen wordt aanbevolen.

[]

Brabant Eco
Januari 2024

1.1 Aanleiding

Volgens opdrachtgever [] is het voornemen om op de planlocatie aan de Kameren 4 te Heeswijk-Dinther de bestaande boerderij te verbouwen en twee nieuwe gebouwen te realiseren. Hierbij worden enkele interne muren verwijderd en worden de betonnen dakpannen op de noordelijke helft van het dak vervangen door gebakken dakpannen. Ook zal er een entreehal worden gerealiseerd aan de boerderij. De twee te realiseren gebouwen zijn een technische ruimte voor de uitvaartsdienst en een kapschuur die zal fungeren als opslag.

Bij deze werkzaamheden is opdrachtgever gebonden aan de Omgevingswet.

In opdracht heeft Brabant Eco een ecologische quickscan uitgevoerd voor de planlocatie en directe omgeving in het kader van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

1.2 Doelstelling

Het doel van dit verkennend onderzoek is om vast te stellen of de geplande ontwikkeling mogelijk effect heeft op de beschermde flora en fauna en op beschermde natuurgebieden. Ingeschat wordt of er binnen het invloedsgebied planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloeden kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Er wordt een eerste inzicht verkregen in de mogelijke effecten op deze beschermde natuurwaarden in en om het plangebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden ondernomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures.

Naast soorten die bijzondere bescherming genieten, geldt er een algemene zorgplicht om planten en dieren niet onnodig te verstoren. Daarom dienen flora en fauna en eventuele effecten in kaart gebracht te worden om deze te kunnen toetsen aan de natuurwetgeving.

Dit rapport geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en de mogelijke effecten als gevolg van het project en kan voor de opdrachtgever als bewijsstuk dienen voor het verrichtte natuuronderzoek.

1.3 Centrale vraagstelling

Is de voorgenomen ontwikkeling op basis van de gevonden resultaten in strijd met de natuurwetgeving en dienen eventuele vervolgstappen genomen te worden voordat met de uitvoering gestart kan worden?

1.4 Criteria

Op dit natuuronderzoek zijn de volgende criteria van toepassing:

- Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen volgens de definitie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (ecologisch deskundige/RVO.nl).
- Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk bureau. Brabant Eco en [] verklaren hierbij geen enkel belang te hebben in de uitkomst van dit onderzoek.
- De resultaten zijn zo objectief en betrouwbaar mogelijk verkregen.
- De uitkomsten en vervolgstappen van het natuuronderzoek zijn te begrijpen voor de opdrachtgever.
- Het onderzoek voldoet aan de interne proces- en kwaliteitseisen van Brabant Eco.

1.5 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recentere zijn.”

De Omgevingswet is sinds 1 januari 2024 de Nederlandse wet die de bescherming van natuurgebieden en soorten regelt. Met deze wet worden de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen (de vogel- en habitatrichtlijn) zo helder mogelijk geïmplementeerd. Het eerste aanspreekpunt voor de aanvraag van een omgevingsvergunning is de gemeente. De bevoegdheden om te toetsen aan de Omgevingswet is bij de provincie gelegd. Het uitgangspunt van de wet is dat er geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Nederland worden deze gebieden aangewezen binnen de EU-vogelrichtlijn en de EU-habitatrichtlijn. In Natura 2000 gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. In het opgestelde beheerplan wordt beschreven hoe de instandhoudingsdoelstellingen bereikt dienen te worden. Nederland heeft ruim 160 Natura 2000 gebieden.

2.1.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische hoofdstructuur genoemd (EHS), is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het bestaat uit gebieden die samen een netwerk vormen door Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het NNN geldt het 'nee, tenzij' principe. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn en er sprake is van een groot openbaar belang. De effecten van de ingreep moeten bovendien worden gecompenseerd. Naast ongeveer 20 Nationale parken, meren, rivieren en de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee vallen alle Natura 2000 gebieden onder het NNN. De landbouwgebieden worden beheerd volgens agrarisch natuurbeheer.

2.2 Soortenbescherming

De Omgevingswet beschermt de in Nederland voorkomende wilde planten- en diersoorten via een zogenaamde zorgplicht. Voor deze beschermde soorten is het uitgangspunt dat activiteiten moeten worden voorkomen die deze beschermde soorten aantasten. Wanneer dit niet mogelijk is, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van de provincie.

2.2.1 Beschermde planten en dieren

De Omgevingswet behoudt de drie algemene beschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.

- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode. Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt evenwel niet naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier gekeken, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort. Wel zal rekening gehouden moeten worden met de zorgplicht en het dierenwelzijn.

2.2.2 EU-Vogelrichtlijn

Het doel van de Vogelrichtlijn is het in stand houden van alle natuurlijke, in Europa in het wild levende, vogelsoorten. De Vogelrichtlijn vereist dat EU-lidstaten alle nodige maatregelen nemen om de populatie van alle vogelsoorten op een niveau te houden of te brengen, dat met name beantwoordt aan de ecologische, wetenschappelijke en culturele eisen. Daarnaast moeten de lidstaten alle nodige maatregelen nemen om voor deze vogels een 'voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en een voldoende omvang ervan te beschermen, in stand te houden of te herstellen'. De richtlijn is dus van toepassing op vogels, hun eieren, hun nesten en ook hun leefgebieden. De EU-Vogelrichtlijn is in 1981 van kracht geworden.

De Omgevingswet bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels. Deze verboden gelden in heel Nederland.

De wet verbiedt:

- Het opzettelijk doden of vangen van vogels;
- Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het wegnemen van nesten;
- Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels;
- Het opzettelijk storen van vogels;
- Het bezit, het vervoer en de handel in vogels, dood of levend, dan wel delen of producten daarvan.

Van de soorten die beschermd worden onder de Vogelrichtlijn is geen limitatieve lijst beschikbaar. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature voorkomen op het grondgebied van de Europese Unie. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten. Op alle vogels is het beschermingsregime van de Omgevingswet van toepassing.

2.2.3 EU-Habitatrichtlijn

Het doel van de Habitatrichtlijn is het waarborgen van de biologische diversiteit in de Europese Unie door de natuurlijke habitat en wilde dier- en plantensoorten die van Europees belang zijn in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen. Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten (zie bijlage 2) is het beschermingsregime van de Omgevingswet van toepassing. De EU-Habitatrichtlijn is in 1992 van kracht geworden.

2.2.4 Overig beschermde soorten

Dit zijn soorten genoemd in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Deze bijlage is overgenomen in de nieuwe Omgevingswet. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland. Het betreft een limitatieve lijst (zie bijlage 3). De beschermde status van soorten kan per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Voor soorten die niet in de bijlagen van de Omgevingswet worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikelen 11.27 en 11.28 Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)) als vangnet. Op grond van deze bepaling

moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in beginsel achterwege worden gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen. Onderstaand is een tabel van de beginselen van het beschermingsregime van de oude wet Natuurbescherming. Deze beginselen zijn overgenomen in de nieuwe Omgevingswet.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Tabel: Beschermingsregime van de Wet natuurbescherming

2.3 Bescherming van houtopstanden

De belangrijkste elementen m.b.t. de bescherming van houtopstanden zijn de meldingsplicht, de herplantplicht en het kapverbod. De provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Als het gaat om beplantingen van bomen groter dan 10 are of als het een rijbeplanting betreft die uit meer dan 20 bomen bestaat, dan valt bos, mits het buiten de bebouwde kom ligt, onder de Omgevingswet. De gemeente kan voor de Omgevingswet een andere 'bebouwde kom Omgevingswet' vaststellen dan de bebouwde kom volgens de Wegenverkeerswet.

2.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Omgevingswet, net als de oude wet Natuurbescherming, een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor het in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

3.1 Huidige situatie

De planlocatie is gelegen aan de Kameren 4, ten noordwesten van de kern van Heeswijk-Dinther, in de gemeente Bernheze.

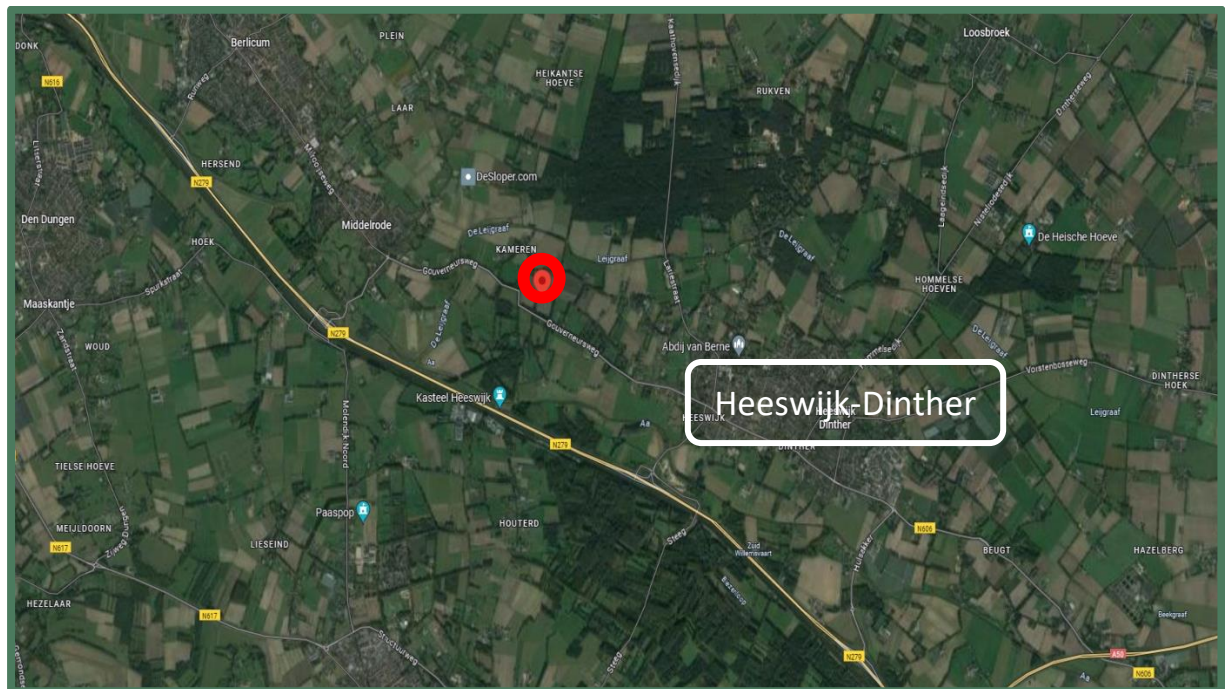
Bernheze is een gemeente in de provincie Noord-Brabant, deels gelegen in de Meierij van 's-Hertogenbosch en deels in de Peelrand. Bernheze heeft een totale oppervlakte van 90,41 km². De gemeente telt 32.277 inwoners (31 januari 2023) en bestaat uit de plaatsen Heesch, Nistelrode en Heeswijk-Dinther.

Heeswijk-Dinther telt 8.800 inwoners (2021) en is daarmee na Heesch de grootste woonplaats van Bernheze.

De planlocatie bevindt zich in het buitengebied van Heeswijk-Dinther.

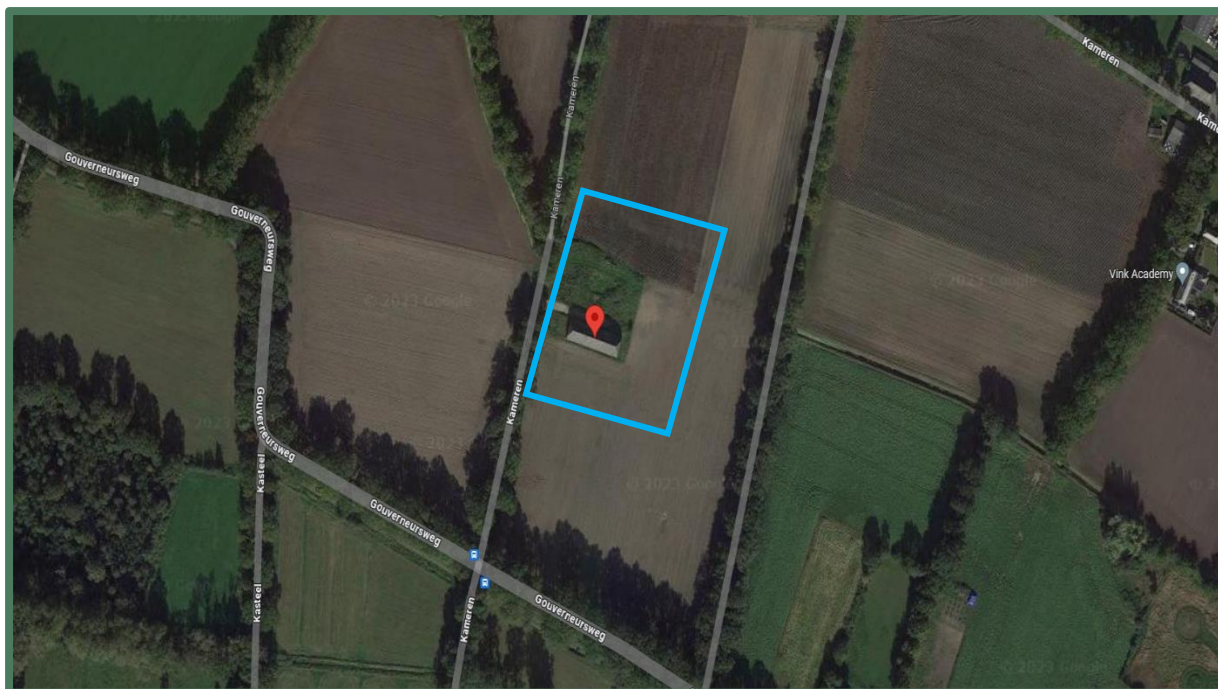
De directe omgeving van de planlocatie bestaat uit een gemengd agrarisch landschap met agrarische bedrijven, agrarisch gerelateerde bedrijven en weilanden.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in onderstaande afbeelding.

Satellietfoto omgeving plangebied, planlocatie is rood omcirkeld. Bron: Google Earth.

Het plangebied bestaat uit een monumentale woonboerderij, een poel, akkerbouwland en de aanliggende bomenlaan. Het invloedsgebied bestaat vooral uit cultuurgronden en de gronden horend bij Kasteel Heeswijk. Op onderstaande afbeelding wordt het plangebied globaal aangegeven.

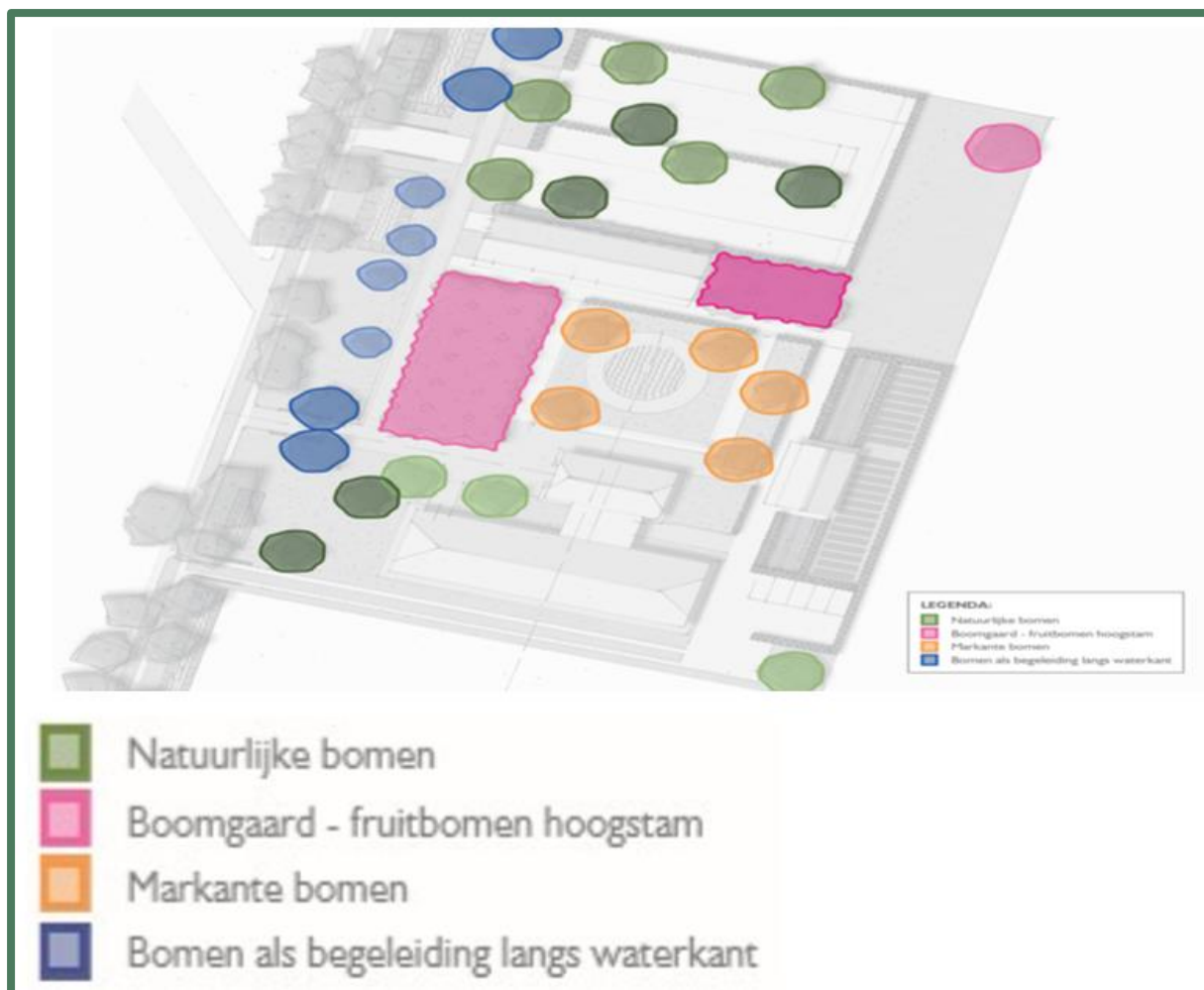
Globaal omlijnde planlocatie in blauw. Bron: Google Earth.

3.2 Voorgenomen ontwikkeling

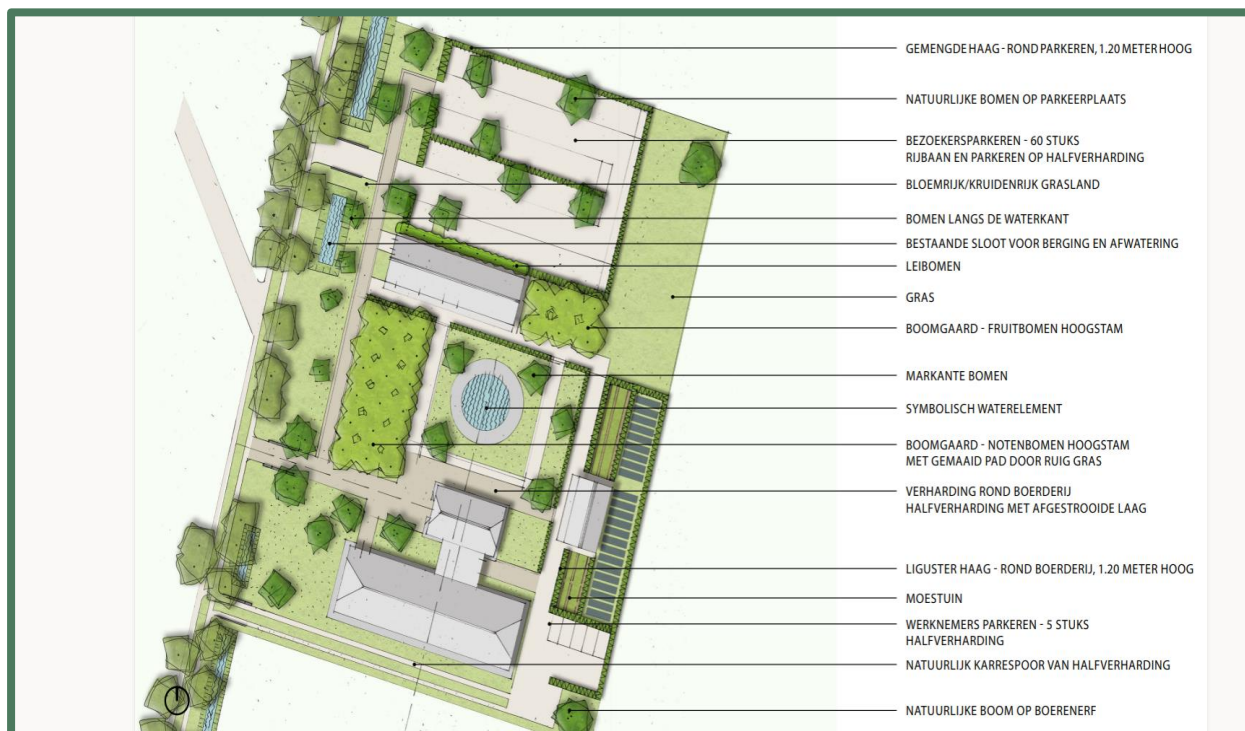
Het initiatief bestaat uit het verbouwen van de bestaande boerderij op de planlocatie aan de Kameren 4 te Heeswijk-Dinther. Hierbij worden enkele interne muren verwijderd en de betonnen dakpannen op de noordzijde van de boerderij zullen vervangen worden. Daarnaast wordt een entreehal aan de boerderij gebouwd. Om de ruimte voor deze entreehal te faciliteren zal de poel vergraven worden. Verder zal er een technische ruimte en een kapschuur gerealiseerd worden voor de uitvaartdienst. Het geheel zal landschappelijk worden ingepast.

Impressie beoogde situatie. Bron: MTD landschapsarchitecten

Beoogde bomen. Bron: MTD landschapsarchitecten

Beoogde landschappelijke inpassing. Bron: MTD landschapsarchitecten

Een ecologische quickscan is de eerste stap van ecologisch onderzoek dat uitgevoerd wordt in het kader van een ruimtelijke ingreep. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt getoetst aan de Omgevingswet. In het kader van deze wet is het noodzakelijk te weten welke flora- en faunasoorten potentieel voorkomen in het plangebied. Naast het effect op beschermde soorten kan het nodig zijn om onderzoek te verrichten naar eventuele negatieve effecten van de ingreep op de kwaliteit van beschermde gebieden in de omgeving. Bij een ecologische quickscan worden de ecologische waarden van een omgeving in kaart gebracht middels een bureaustudie en veldonderzoek. De ingreep wordt goed en duidelijk omschreven. Er worden eventueel mitigerende en compenserende maatregelen aanbevolen waarmee de overtreding van de Omgevingswet voorkomen wordt.

De ecologische quickscan, ook wel quickscan flora en fauna genoemd, geeft de mogelijke effecten van een ruimtelijke ingreep weer op beschermde planten en dieren. Door middel van een quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn potentieel aanwezig in het invloedsgebied van de beoogde ingreep?
- Wat zijn de effecten van de voorgenen plannen op deze aanwezige soorten?
- Wordt de Omgevingswet ten aanzien van het onderdeel ecologie overtreden?
- Welke mogelijkheden zijn er om negatieve effecten op de beschermde soorten te minimaliseren of te voorkomen?
- Is er een aanvullend onderzoek nodig naar soorten of functies?
- Is het noodzakelijk om voor de voorgenen plannen een ontheffing van de Omgevingswet aan te vragen bij de provincie Noord-Brabant

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van het plangebied en de directe omgeving. Het is een momentopname en betreft geen volwaardig specifiek soortenonderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat uit meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4.1 Bureauonderzoek

Het bureauonderzoek heeft zich gericht op bekende ruimtelijke plannen, zowel lokaal, provinciaal, als nationaal. Door middel van literatuuronderzoek is onderzocht of zich in de nabijheid van de planlocatie gebieden bevinden die beschermd zijn in het kader van de natuurwetgeving en is er een inschatting gemaakt op het voorkomen van beschermde soorten. Hierbij is gebruik gemaakt van de database quickscanhulp.nl, zie bijlage 1, aangevuld met gegevens uit relevante recente verspreidingsatlassen en actuele websites, onder andere RAVON, Sovon, FLORON en Waarneming.nl.

NDFF Verspreidingsatlas is een naslagwerk met afbeeldingen en informatie over duizenden soorten die in de Nederlandse natuur voorkomen. De verspreidingskaarten worden gemaakt met gevalideerde gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna. De inhoud van de atlas wordt mede verzorgd door zes verenigingen en stichtingen: de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV), FLORON, het Landelijk Informatiecentrum Kranswieren (LIK) en stichting ANEMOON, stichting RAVON en de Zoogdierverseniging.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is onderzoek uitgevoerd naar aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving, het betreft de Natura 2000 gebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en die van de provincie Noord-Brabant.

4.2 Veldonderzoek

Op maandag 8 januari 2024 in de ochtend heeft ecooloog [] in het kader van het natuurwaardenonderzoek het veldonderzoek uitgevoerd aan het plangebied en de directe omgeving.

De weersomstandigheden waren bewolkt met een noordoostenwind met windkracht 4 en droog. De gemiddelde temperatuur lag rond de -1 graden Celsius.

Tijdens het veldonderzoek werd de ecologische potentie van het invloedsgebied in relatie met het mogelijk voorkomen van beschermde soorten onderzocht. In het plangebied en omgeving is zoveel mogelijk informatie verzameld over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hierbij zijn waarnemingen, zowel visueel als auditief, en sporenonderzoek cruciaal. Er is gekeken naar de aanwezigheid van vraat-, loop- en veegsporen, nesten, hollen, uitwerpselen, prooi-resten en haren. Daarnaast is op basis van terreinkenmerken beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

De aanwezige habitats tijdens het veldbezoek en de waarnemingen uit de NDFF werden vergeleken met de habitatvereisten van beschermde planten- en diersoorten. De waarnemingen uit de NDFF zijn bij de beoordeling betrokken. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

4.3 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit een monumentale boerderij, een poel, akkerbouwland en de aanliggende bomenlaan. De boerderij in het plangebied is gebouwd in 1852. De wanden zijn enkelsteens, zonder een spouwmuur. Aan weerszijden van de ruiten aan het oostelijke woongedeelte zijn luiken bevestigd. Deze luiken worden nog door de bewoners gebruikt. De ruiten aan het westelijke stalgedeelte beschikken niet over luiken. Wel zijn aan de noord- en zuidzijde van het stalgedeelte grote staldeuren aanwezig. Het pannendak in wolfsdakvorm is belegd met twee verschillende type dakpan. Op de zuidzijde van het dak liggen gebakken dakpannen. Op de noordzijde liggen betonnen dakpannen. Onder het dak is geen dakbeschot aanwezig. Wel is de ruimte tussen het dak en de wand afgesloten met panlatten en purschuim.

Overzicht zuidzijde boerderij plangebied

Overzicht noordoostzijde boerderij

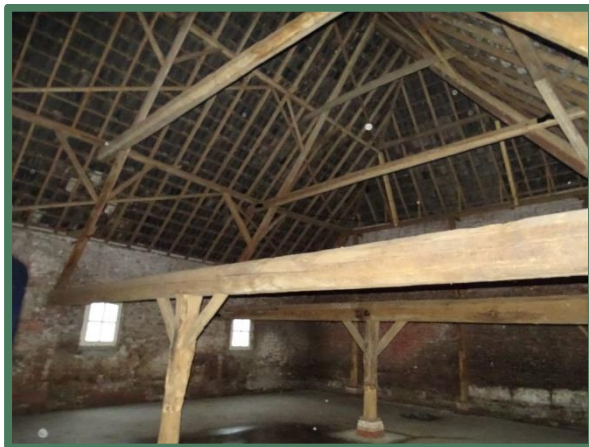
Overzicht oostzijde boerderij

Overzicht te vervangen betonnen dakpannen

Overzicht binnenzijde woondeel boerderij

Overzicht binnenzijde staldeel boerderij

Overzicht onderzijde van het dak

De poel in het plangebied is niet begroeid, er is geen water- noch oeverbeplanting aanwezig. Rondom de poel ligt de braakliggende grond waar in het verleden varkensstallen hebben gestaan. Deze braakliggende grond is begroeid met een pioniersvegetatie van beemdgras, herderstasje en paarse dovennetel. Ten westen van het plangebied ligt de eikenlaan welke fungeert als toegangsweg naar het plangebied. Deze eikenlaan is niet verhardt. De zomereiken in deze laan zijn in relatief goede staat, er zijn geen duidelijk zieke of dode bomen waargenomen. De rest van het plangebied bestaat uit op het moment van veldbezoek braakliggende akkerbouwgronden. Deze akkerbouwgronden zijn afgelopen jaar gebruikt voor de teelt van mais.

Overzicht te verplaatsen poel plangebied

Akkerbouwgronden met westelijk gelegen eikenlaan

Het volledig overzicht van de output van beschermde soorten van tabel 2 en 3 en vogels met mogelijk jaarrond beschermde nesten is door middel van verspreidingsgegevens van NDFF opgenomen in bijlage 1. Bijlage 2 betreft een lijst van beschermde soorten onder de Vogelrichtlijn. Deze soorten zijn beschermd onder bijlage I artikel 4.1 en artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn. Deze artikelen beschermen trek- en standvogels die geregeld in Nederland voorkomen.

Bijlage 3 betreft een lijst van beschermde soorten onder de Habitatrichtlijn. Deze soorten zijn beschermd onder bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Dit betreft soorten wiens voortplantings- en rustplaatsen beschermd dienen te worden en waarvoor Nederland tot het natuurlijke verspreidingsgebied behoort.

Bijlage 4 betreft een lijst aan soorten van nationaal belang welke verder niet in de Vogel- of Habitatrichtlijn zijn opgenomen maar waarvoor wel rijksregels gelden om ze te beschermen.

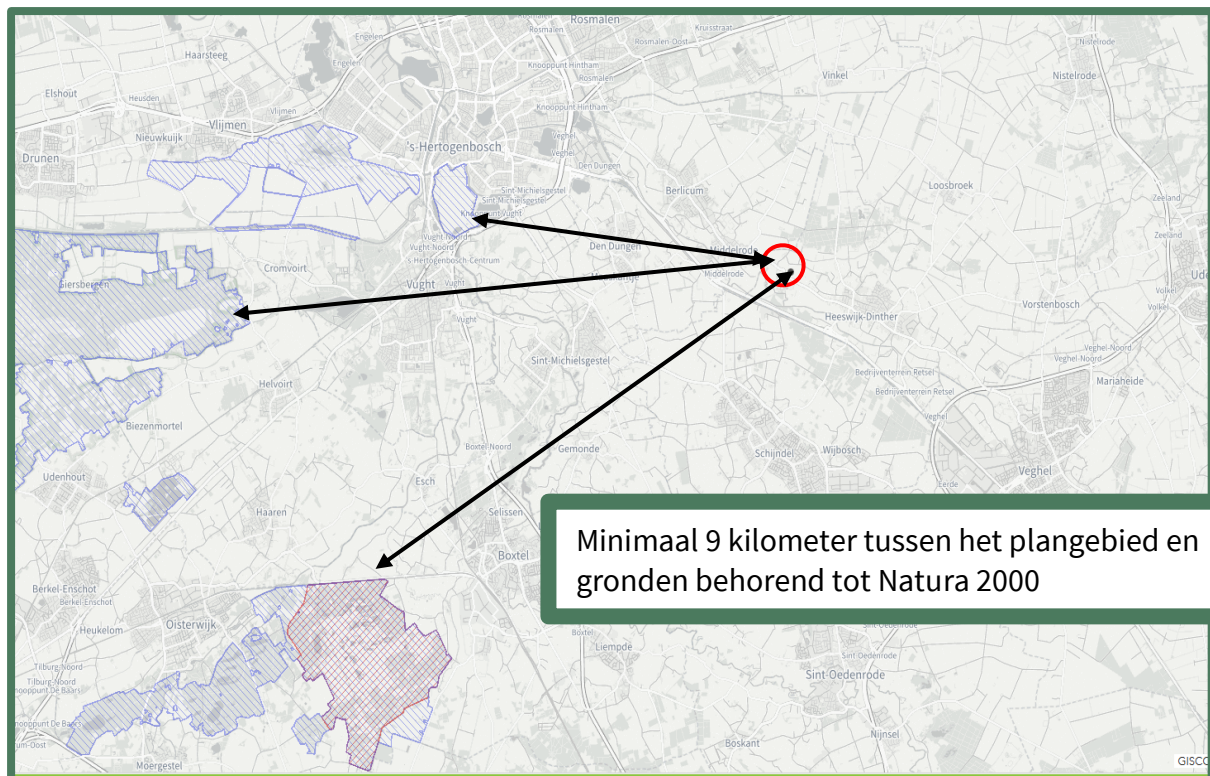
Bij het veldonderzoek is het plangebied onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten of resten hiervan. Er is met name geïnspecteerd op potentiële groei-, rust-, nest-, en verblijfplaatsen voor beschermde soorten.

Per soortgroep wordt in onderstaande beschreven welke soorten er zijn waargenomen tijdens veldbezoek, welke soorten voorkomen in de omgeving, welke soorten worden verwacht in het plangebied, en welke effecten (mogelijk) aan de orde zijn.

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op minimaal 9 kilometer afstand van westelijk gelegen gronden behorend tot Natura 2000 gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek. Op ongeveer 14,3 kilometer afstand naar het zuidwesten ligt Natura 2000 gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen en westelijk op 15,7 kilometer Natura 2000 gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natura 2000 gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven. De ligging van het plangebied wordt met een rode cirkel aangegeven. Natura 2000 gebieden zijn in rood en blauw aangegeven.

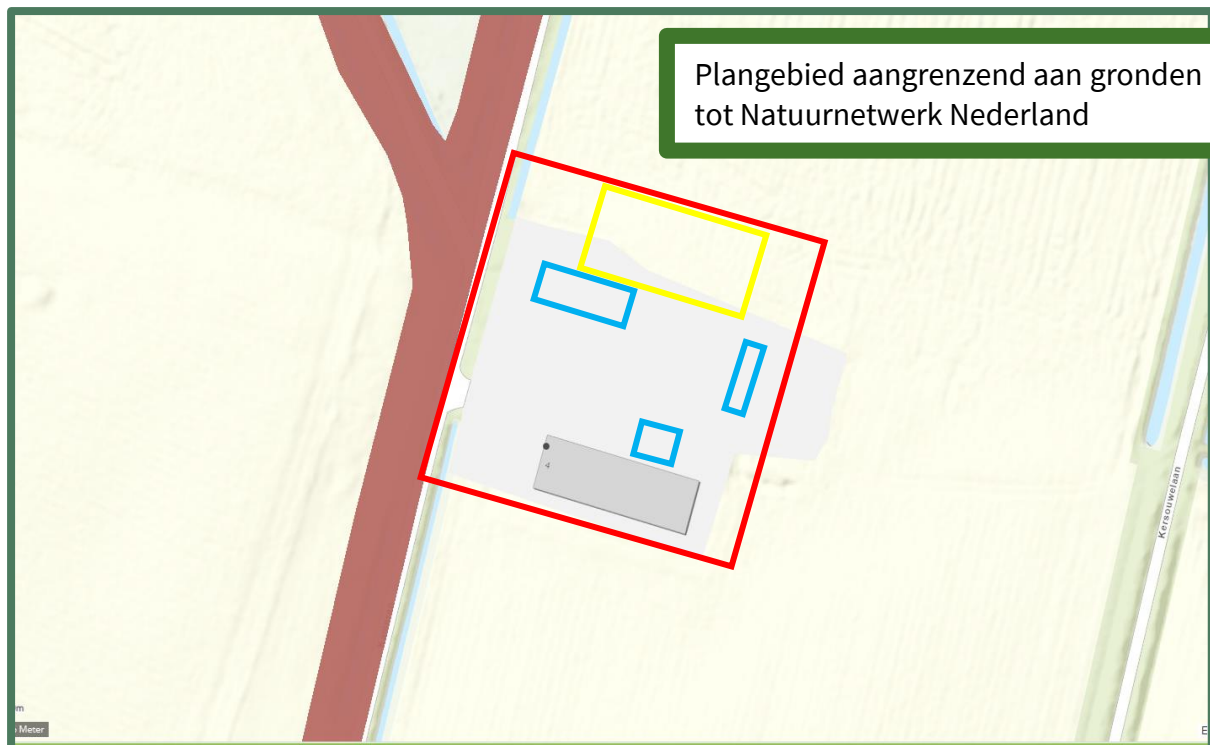

Natura 2000 gebieden. De afstand tussen het plangebied en Natura 2000 is met een pijl aangegeven. Bron: Natura2000.eea.europa.eu

Doordat het plangebied buiten het Natura 2000 gebied ligt kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Ten aanzien van Natura 2000 gebieden dient er o.a. zekerheid geboden te worden betreffende het niet optreden van een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten. Gezien de aard en omvang van het voornemen, de locatie, de effectafstand tot Natura 2000 gebieden en het effectbereik, zijn externe effecten op voorhand uit te sluiten. Een Aeries berekening kan dit staven.

5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt aangrenzend aan gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven. De ligging van het plangebied wordt met een rode cirkel aangegeven. De NNN-gebieden in bruine kleur.

Natuur Netwerk Nederland gebieden. Het plangebied is aangegeven met een rode rechthoek. De locaties van de te realiseren bebouwing is globaal aangegeven met blauwe rechthoeken. De locatie van de parkeerplaats is globaal aangegeven met een gele rechthoek.
Bron: Kaartbank Brabant

In of in de directe nabijheid van een NNN-gebied zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de ‘wezenlijke kenmerken of waarden’ aantasten. Het plangebied ligt aangrenzend aan NNN-gebied. Met de beoogde landschappelijke inpassing van het plangebied zal de verbindende functie van het NNN-gebied niet in het geding komen en naar alle waarschijnlijkheid zelfs verbeteren. Zo zullen er hagen rondom de buitengrenzen van het plangebied worden aangelegd, waar voorheen een maisakker lag. Met een compensatietoets kan bepaald worden of en welke aanvullende maatregelen getroffen moeten worden wegens de verstoring van het NNN-gebied maar de significante aanpassing van en negatieve effecten door externe werking op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN zijn, gezien de omvang, de aard, het effectbereik en de locatie van het voornemen, op voorhand uit te sluiten.

5.1.3 Conclusie

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000 gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties. De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk geen negatief effect op instandhoudingsdoelen van Natura 2000 gebieden. Een Aeries berekening is nodig om externe effecten op Natura-2000 gebieden uit te sluiten.

5.2 Soortenbescherming

Bijlage 1, project Kameren met nummer BE-0797 d.d. 7 december 2023 geeft een overzicht van de waargenomen plant- en diersoorten in en in de omgeving van het plangebied volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF. De NDFF, Nationale Databank Flora en Fauna is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. De soorten worden per alinea beschreven.

5.2.1 Flora

Volgens de NDFF is er de laatste vijf jaar geen beschermde plantensoort waargenomen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied.

Het plangebied bestaat naast de bebouwing uit akkerbouwland en biedt vanwege de inrichting, het beheer en gebruik geen geschikt habitat voor beschermde plantensoorten.

Conclusie

Het ontbreekt volledig aan geschikte plaatsen waar beschermde planten kunnen groeien. De aanwezigheid van strikt beschermde vaatplanten wordt gezien de aanwezige biotopen uitgesloten.

5.2.2 Zoogdieren

Volgens de NDFF zijn er de laatste vijf jaar 13 zoogdiersoorten aangetroffen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied. Hiertoe behoren 6 vleermuissoorten, 4 marterachtigen en 3 overige soorten.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen vallen onder de groep strikt beschermde soorten. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: 'het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort'. Dit houdt in dat niet alleen verblijfplaatsen, maar ook belangrijke verbindingen hiertussen (vlieg- en foerageerroutes) beschermd zijn. Voor alle vleermuissoorten geldt geen vrijstelling of ontheffingsverlening indien het puur gaat om een ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. De checklist vleermuisprotocol 2021 geeft voor gebouwen de volgende drie aandachtspunten: Zijn er potentieel aanwezige ruimtes voor winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen, zijn er sporen van aanwezigheid en is er sprake van een foerageergebied? De vleermuissoorten die volgens de NDFF de laatste vijf jaar zijn waargenomen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied zijn te vinden in de onderstaande tabel.

Vleermuis soort	Afstand plangebied	Habitat en bescherming
Bosvleermuis	0-2 km	Vooraf bomen, soms bebouwing, strikt beschermd
Gewone dwergvleermuis	0-2 km	Vooraf bebouwing, strikt beschermd
Gewone grootoorvleermuis	0-2 km	Soms bebouwing, soms bomen, strikt beschermd
Laatvlieger	0-2 km	Vaak bebouwing, strikt beschermd
Rosse vleermuis	0-2 km	Vooraf bomen, strikt beschermd
Ruige dwergvleermuis	0-2 km	Vooraf bomen, strikt beschermd

Het plangebied is beoordeeld op de geschiktheid als vleermuishabitat. Er zijn vleermuizen die in bomen hun verblijfplaatsen onderhouden en soorten die in gebouwen verblijven.

De in eikenlaan staande bomen met zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op holtes, gaten of loshangende schors waarin vleermuizen mogelijk verblijfplaatsen kunnen hebben. Hiervan zijn geen waarnemingen gedaan. De bomen verkeren nog in een gezonde staat. Alle bomen in de eikenlaan blijven behouden tijdens de voorgenomen werkzaamheden.

Vleermuisverblijfplaatsen in bebouwing kunnen aangetroffen worden onder dakpannen, tussen dakbeschot, boeiboorden, onder gevelbekleding, in spleten en kieren in muren of in de spouw door open stootvoegen.

De boerderij is volledig ongeschikt voor vleermuizen. De enkelsteense wanden beschikken niet over een spouw waar spleetbewonende vleermuizen, zoals de *Pipistellus* soorten, verblijfplaatsen vinden. Ook het dak is in goede staat, waardoor de boerderij niet toegankelijk is voor soorten die gebruik maken van zolders, zoals de *Plectorius* soorten. Uitwerpselen, dode dieren of prooiresten, zoals afgebeten vlindervleugels en schilden van kevers, die zouden kunnen duiden op de aanwezigheid van bewonende vleermuizen in de stal zelf ontbreken. Alle structuren waren goed toegankelijk en visueel goed te onderzoeken.

Vleermuizen oriënteren zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen of houtwallen, om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebieden. De eikenlaan is een prominent lijnvormig element in de directe omgeving van het plangebied en zou kunnen fungeren als een

essentieel onderdeel van een vliegroute van vleermuizen. Ook foeragerende vleermuizen zouden in (de omgeving van) het projectgebied voor kunnen komen.

De eikenlaan blijft behouden, maar vleermuizen (en ook andere nachtdieren) zijn gevoelig door verstoring van kunstlicht. Niet alle soorten licht zijn even storend, blauw licht en UV licht hebben een aanzienlijk sterker verstrend effect dan amberkleurig of rood licht. Tijdens de aanlegfase is verstoring door kunstlicht betrekkelijk eenvoudig te voorkomen. Voorkom het gebruik van kunstlicht door voornamelijk overdag te werken. Indien werkzaamheden toch na zonsondergang plaatsvinden, richt dan de lampen zo veel mogelijk op de werkplek en weg van de eikenlaan. Tijdens de gebruiksfase wordt idealiter gebruik gemaakt van LED-verlichting met een scherpe lichtbundel die weggericht kan worden van de bomenlaan en de dan aangeplante hagen.

Marterachtigen

Marterachtigen hebben voor hun overleving drie zaken nodig: dekking, verbinding en rustplaatsen. Deze dieren zijn vooral 's nachts actief waardoor het fysiek aantreffen van individuen tijdens een veldbezoek zeer onwaarschijnlijk is. Bij onderzoek naar marters wordt daarom vooral gekeken naar sporen van de aanwezigheid van marters. De marterachtigen die volgens de NDFF de laatste vijf jaar zijn waargenomen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied zijn te vinden in de onderstaande tabel.

Marter soort	Afstand plangebied	Bescherming
Bunzing	0-2 km	Beschermd
Das	0-2 km	Beschermd
Steenmarter	0-2 km	Beschermd
Wezel	0-2 km	Beschermd

Bunzing

Doordat ze niet kieskeurig zijn wat betreft hun voedsel, komen bunzings voor in vele verschillende landschapstypen. Ze komen vooral voor in bebost laagland nabij water, waaronder rivieroeveren en moerassen. In de winter worden bebouwde gebieden opgezocht en is de bunzing te vinden in de buurt van boerderijen. Deze zoogdieren verplaatsen zich vooral via lijnvormige landschapselementen zoals hagen die tot aan de grond komen (geen opgesnoeide hagen) of greppels, en vinden er hun voedsel.

Landschapselementen in een geschikt habitat voor kleine marterachtigen zijn o.a. struwelen, hoge graslandvegetatie, houtstapels, holle bomen, houtwallen, takkenrillen of stapels stenen of puin. Voor de bunzing is water in de nabijheid van belang.

Das

De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte leefgebieden. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed een burcht kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld. Dassen foerageren in kort gras, omdat hier het voedsel het gemakkelijkst te vinden is.

Steenmarter

De steenmarter is een soort van steenachtige biotopen en schuilplaatsen. De soort komt met name voor aan de rand van dorpen en steden, maar is ook te vinden nabij boerderijen en kleinschalige cultuurlandschappen. De steenmarter vindt vaste verblijfplaatsen in oude schuurtjes met weinig menselijke activiteit of woningen met toegankelijke zolder-, en of kruipruimten.

Wezel

De wezel zoekt graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude holen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt.

De ruigte langs de slootkant en ook de eikenlaan zouden schuilplaatsen of foerageergelegenheden kunnen herbergen voor kleine marterachtigen zoals de bunzing of wezel.

Doordat de bestaande laan en verdere vegetatie rond het plangebied behouden zullen worden, zullen er altijd rustige hoekjes met dekking aanwezig zijn waar de dieren heen kunnen vluchten. In de nieuwe situatie blijven deze schuilhoekjes en vegetatie bestaan en door de landschappelijke inpassing en zal het leefgebied van de kleine marterachtigen verbeteren.

Met de werkzaamheden wordt daarom geen essentieel onderdeel van de leefomgeving van marterachtigen verstoord en zo hebben de werkzaamheden geen negatief effect op aanwezige soorten.

Overige beschermde soorten

De overige beschermde soorten omvatten vooral knaagdieren en algemeen voorkomende soorten. Sommige van deze soorten zijn beschermd, maar een aantal van deze soorten vallen er in de provincie Noord-Brabant tot de vrijgestelde soorten. Voor soorten uit deze categorie betekent dat bij ruimtelijke ontwikkeling er geen ontheffing hoeft te worden gevraagd en dat rust- of verblijfplaatsen verwijderd mogen worden, wanneer geen andere bevredigende oplossing bestaat. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. In de onderstaande tabel zijn de overige beschermde zoogdiersoorten te vinden die volgens de NDFF de laatste vijf jaar zijn waargenomen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied.

Overige soort	Afstand plangebied	Bescherming
Bever	0-2 km	Beschermd
Eekhoorn	0-2 km	Beschermd
Waterspitsmuis	0-2 km	Beschermd

Bever

In 1988 is men begonnen met het uitzetten van bevers in Nederland en het lijkt erop dat de bever langzamerhand een vaste plek in onze fauna heeft heroverd. Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen als wilg en es. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste.

Eekhoorn

De voorkeurs habitat voor eekhoorn bestaat uit gemengde bossen, bosrijke tuinen, parken en houtwallen, daar waar voedselmogelijkheden voorhanden zijn. In en rond het plangebied is wel te foerageren voor de eekhoorn door het aanwezig zijn van geschikte voedselbomen en bosrijk biotoop. Alle bomen blijven behouden en in de bomen in eikenlaan zijn geen nesten van eekhoorns waargenomen tijdens het veldbezoek.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snelstromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken, rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. Ook wordt hij veelvuldig aangetroffen langs de binnenduinstrand, natuurlijke duinmeren en kunstmatige infiltratiegebieden. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig is en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooi op te eten. De oevers van de sloot en poel zijn niet dusdanig begroeid dat deze geschikt zouden zijn voor de waterspitsmuis.

Het plangebied is door de ligging en inrichting geen essentieel onderdeel van het leefgebied voor de bever en de waterspitsmuis. Er zijn geen eekhoornnesten waargenomen in het plangebied. Het is daardoor uit te

sluiten dat het plangebied essentieel onderdeel is van de habitat van een eekhoorn. Alle bomen in en rond het plangebied blijven behouden.

Het is aannemelijk dat er een enkel individu van een beschermde soort in de planlocatie kan worden aangetroffen, zoals egel, mol, veldmuis en bepaalde spitsmuizen. Deze soorten zijn weliswaar beschermd, maar behoren in de provincie Noord-Brabant tot de vrijgestelde soorten.

Conclusie

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt geen vleermuis verstoord, verwond of gedood en wordt er geen rust- of verblijfplaats beschadigd of vernield. Er is dus geen ontheffing nodig voor deze soortgroep. Wel is het van belang dat er rekening wordt gehouden met het gebruik van kunstlicht, zowel in de aanlegfase als de gebruiksfase.

In de omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effecten op foerageergebieden van vleermuizen.

In het plangebied komen mogelijk marterachtigen voor. Deze marterachtigen zullen niet verstoord worden ten gevolge van de werkzaamheden. Het is mogelijk dat er een enkele individu van een vrijgestelde soort aanwezig is in het plangebied. De zorgplicht is altijd van kracht. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde zoogdieren waargenomen.

5.2.3 Vogels

In de Omgevingswet worden alle broedende vogels strikt beschermd op grond van de Vogelrichtlijn waardoor alle bewoonde nesten in het broedseizoen vallen onder de bescherming van deze wet.

Net als de oude Wet natuurbescherming hanteert de Omgevingswet geen standaardperiode voor het broedseizoen, maar voor de volledigheid wordt vaak gesproken van half maart tot half juli. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Men dient daarom gedurende kap- en sloopwerkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door bepaalde werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. De zogenaamde 'Jaarrond beschermde verblijfplaatsen'. Als deze nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn. De bescherming van vogels kan worden opgedeeld in 5 categorieën.

Categorie 1-4

De eerste 4 categorieën betreffen vogels welke zeer honkvast broeden en (1-4) of welke zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen (4). De vogelsoorten die volgens de NDFF de laatste vijf jaar zijn waargenomen in een straal van twee kilometer rond het plangebied zijn te vinden in de onderstaande tabel.

Soort	Afstand plangebied	Bescherming categorie* en habitat
Boomvalk	0-2 km	4, boom bewonend
Buizerd	0-2 km	4, boom bewonend
Gierzwaluw	0-2 km	2, gebouw bewonend
Grote gele kwikstaart	0-2 km	3, boom of gebouw bewonend
Havik	0-2 km	4, boom bewonend
Huismus	0-2 km	2, gebouw bewonend
Kerkuil	0-2 km	3, gebouw bewonend
Ooievaar	0-2 km	3, boom of gebouw bewonend
Roek	0-2 km	2, boom bewonend
Slechtvalk	0-2 km	3, gebouw bewonend
Sperwer	0-2 km	4, boom bewonend
Steenuil	0-2 km	1, gebouw bewonend
Wespendief	0-2 km	4, boom bewonend
Zwarte wouw	0-2 km	4, boom bewonend

* Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van de Omgevingswet het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is voor zijn voortplanting bijna uitsluitend gebonden aan menselijke bewoning en daarom komt hij in de zomer veelal in grotere dorpen en steden voor. Omdat ze moeilijk van de grond kunnen opstijgen hebben ze een sterke voorkeur voor hoge nestplaatsen met een ruime aan- en uitvliegroute, zo kunnen ze makkelijk in vlucht komen door zich eruit te laten vallen. Deze koloniebroeders gebruiken het liefst elk jaar hetzelfde nest. In de boerderij in het plangebied zijn geen geschikte holtes aanwezig.

Uilen

Steenuil en kerkuil schuwen de menselijke omgeving niet en broeden ook onder daken en op zolders van huizen, loodsen en schuren, maar waarbij de aanwezigheid van geschikt foerageergebied in de directe omgeving noodzakelijk is. Nest- en rustplaatsen van steenuil en kerkuil zijn jaarrond beschermd. Binnen het plangebied ontbreekt het volledig aan geschikte ingangen voor uilen om nestplaatsen te vinden. Tijdens het veldbezoek is er uitgekeken naar sporen van aanwezigheid van kerkuil en steenuil zoals braakballen, krijtsporen tegen muren of rui veren. Er zijn geen sporen van aanwezigheid van uilen aangetroffen.

Huismus

Vanwege de beperkte actieradius (enkele honderden meters) van Huismus (Baijens et al. 2005) zijn drie essentiële onderdelen van het leefgebied van belang voor de Huismus: nestlocatie, habitat met voedselaanbod en beschutting. Alle voorzieningen dienen dichtbij elkaar te liggen. Gewoonlijk binnen een straal van enkele honderden meters van de nestlocatie.

Er zijn tijdens het veldbezoek geen huismussen gezien. Het pannendak van de boerderij is ongeschikt voor nestelende huismussen. Onder de eerste rij dakpannen is een panlat met purschuim aanwezig, waardoor de huismussen geen nestplaatsen onder de eerste rij dakpannen kunnen vinden. Daarnaast bevindt zich een kunststoffolie onder de nokpannen, waardoor ook hier geen nestmogelijkheden aanwezig zijn. Tot slot is het dak in goede staat, waardoor ook midden op het dak geen nestmogelijkheden te vinden zijn.

Panlatten en bouwschuim sluiten de eerste rij pannen af

Gebrek aan ruimte tussen de balk over de deur en het dak

Kunststoffolie onder de nokpannen

Gebrek aan ruimte tussen de wand en het dak

Strak aansluitend dak

Gebrek aan dakbeschot

Ooievaar, en grote gele kwikstaart

Als carnivoor eet de ooievaar een breed scala aan dierlijke prooien, inclusief insecten, vissen, amfibieën, reptielen, kleine zoogdieren en kleine vogels. Hij pakt het meeste voedsel van de grond, tussen lage vegetatie en uit ondiep water. Het is een monogame broeder, maar vormt geen paar voor het leven. Het paar bouwt een nest bestaande uit grote takken, dat soms jaren wordt gebruikt.

In het voorjaar en 's zomers is de grote gele kwikstaart te vinden in de buurt van waterstroompjes, vooral in de bergen en heuvels. De vogel nestelt in holten in de buurt van water. 's Winters bevinden ze zich bij lageregelegen water en aan de kust. Geen van de biotopen van genoemde vogelsoorten komt echter voor in het plangebied waardoor het voorkomen van deze drie uitgesloten kan worden.

Roek

Het leefgebied van de roek is open akker- en weideland, afgewisseld met bomen, bosjes, bomenrijen en heggen. De vogel gedijt goed in menselijk cultuurland als hij niet wordt bejaagd. Vooral de aanwezigheid van akkers is gunstig. Roeken hebben voorkeur voor hoge bomen, bij voorkeur niet in een bos maar een losse opstand. Het boomtype maakt niet zoveel uit. Als in het voorjaar de boomkruinen nog kaal zijn, zijn alle nesten van een roekenkolonie goed zichtbaar. De typische kolonies aan nesten zijn niet in het plangebied waargenomen.

Roofvogels

De habitat van roofvogels bestaat, afhankelijk van de soort, uit een bos of een grote (half)open vlakte waar de vogels kunnen jagen. Daarnaast hebben ze in hun leefgebied een geschikte boom nodig waarin een nest gebouwd kan worden. De eiken in de bomenlaan zouden geschikt kunnen zijn als nestplaats voor roofvogels. Er zijn er geen nesten van roofvogelsoorten aangetroffen in de bomen. De slechtvalk broedt bij

voorkeur in hoge gebouwen (>4 verdiepingen). Er is voor de slechtvalk geen geschikte habitat aanwezig in het plangebied.

Categorie 5

Categorie 5- soorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In het algemeen geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer de schaarste van dit type nestgelegenheid. Het betreft voornamelijk holenbroeders of vogels die een groot nest bouwen als zwarte kraai of ekster, waarvan enkele andere soorten vogels gebruik maken die niet in staat zijn om zelfstandig een nest te bouwen. (bijv. ransuil, torenvalk en boomvalk). Tijdens het veldbezoek zijn uit deze categorie geen nesten in bomen in het plangebied aangetroffen. Ook zijn geen bomen met geschikte holtes aanwezig.

Overige Vogelrichtlijnsoorten

In het plangebied zijn mogelijkheden voor nestgelegenheid voor overige vogelrichtlijnsoorten waarvan de nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd zijn. Er is in het plangebied veel geschikt opgaand groen aanwezig waarin algemene vogelrichtlijnsoorten broedgelegenheid vinden. De aanwezigheid van algemene broedende vogelsoorten als duif en merel is bijna nooit uit te sluiten omdat deze soorten in struiken en onder kleine afdakjes als een uitstekende dakrand kunnen broeden. Een negatief effect op deze soorten is echter betrekkelijk eenvoudig te voorkomen door buiten het broedseizoen te werken. Met de beoogde herontwikkeling en de bijbehorende robuuste landschappelijke inpassing met streekeigen groen zullen nest- en foerageergelegenheid voor overige tuin-, en struweelvogels toenemen.

Conclusie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten in bomen waargenomen waarvan beschermde soorten gebruik kunnen maken. De bomen in de eikenlaan zijn wel geschikt voor roofvogels zoals de buizerd en voor de roek. Er zullen geen vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen, gierzwaluwen, uilen of roofvogels verloren gaan en er worden geen verbodsbepalingen uit de Omgevingswet overtreden. Een ontheffingsaanvraag is niet noodzakelijk.

De planlocatie was visueel goed te onderzoeken.

5.2.4 Amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen

Amfibieën, vissen en reptielen

Amfibieën en vissen zijn gedurende een groot deel van hun leven afhankelijk van waterstructuren. Vooral tijdens het voortplantingsseizoen is het erg belangrijk om waterstructuren in plangebieden te onderzoeken op de aanwezigheid amfibieën die de waterstructuren als voortplantingslocatie gebruiken. Hierbij gaat het bij amfibieën om een waterstructuur van maximaal 1,5 meter diep. Nederlandse reptielen komen met name voor op hogere zandgronden, met name bij stuwwallen, kust- en rivierduingordels.

De soorten die volgens de NDFF de laatste vijf jaar zijn waargenomen in een straal van twee kilometer rond het plangebied zijn te vinden in de onderstaande tabel.

Soort	Afstand plangebied	Soortgroep en bescherming
Alpenwatersalamander	0-2 km	Amfibieën, beschermd
Kamsalamander	0-2 km	Amfibieën, beschermd
Levendbarende hagedis	0-2 km	Reptielen, beschermd
Muurhagedis	0-2 km	Reptielen, beschermd
Poelkikker	0-2 km	Amfibieën, beschermd

Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander overwintert voornamelijk op het land. Er zijn ook waarnemingen van kleine aantallen dieren die de hele winter in het water verblijven. Vanaf januari trekken ze naar het water met een piek begin maart. De meeste volwassen dieren worden tot en met juni waargenomen met een piek in april.

en de eerste heft van mei. Daarna nemen het aantal volwassen dieren in het water snel af. De eerste juveniele dieren kruipen medio juni het land op. De eerste drie jaar, tot ze geslachtsrijp zijn, verblijven ze op het land. De alpenwatersalamander is niet kieskeurig wat betreft zijn voortplantingsbiotoop. In het voorjaar is hij in allerlei typen water te vinden, zolang het niet snelstromend of rijk aan vis is. Ook akkers en intensief benut grasland worden vermeden. Hierdoor zal de alpenwatersalamander niet in het plangebied voorkomen.

Kamsalamander

Het landschap waarin de kamsalamander wordt aangetroffen is bosrijk, bevat houtwallen of struweel en wordt vaak gekenmerkt door kleinschaligheid in de directe omgeving van het voortplantingswater. Kamsalamanders komen zelden in akkerbouwgebieden voor. Ze komen relatief veel voor langs de grote rivieren, in beekdalen en op landgoederen. Kamsalamanders komen voor in een verscheidenheid aan typen visvrije wateren. Op de zandgronden en in beekdalen leeft de soort in poelen, vijvers, matig voedselrijke vennen en in leemputten. Er zijn nagenoeg geen waterplanten aanwezig en het plangebied ligt grenzend aan een akkerbouwgebied. Beide factoren zijn sterk ongunstig voor de kamsalamander.

Levendbarende hagedis

Heide en hoogveen vormen de voorkeurshabitat voor de levendbarende hagedis. De soort komt ook voor in open bossen en ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen. Er zijn ook enkele waarnemingen bekend uit laagveen. De habitat van de levendbarende hagedis wordt niet verstoord met de werkzaamheden.

Muurhagedis

De muurhagedis is een warmteminnende soort, die in het noorden van zijn verspreidingsgebied alleen voorkomt in rivierdalen, omdat daar gunstigere klimatologische omstandigheden heersen. De soort kwam hier oorspronkelijk voor op warme, stenige plekken, zoals rotswanden. De muurhagedis komt in ons land uitsluitend in Maastricht voor. Waarnemingen van dieren buiten de Maastrichtse populatie betreft vrijwel altijd illegale uitzetting van dieren uit zuidelijkere populaties (bron: RAVON).

Poelkikker

De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. Het is een kritische soort, die houdt van voedselarm en schoon water. Hij heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. Hij komt voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden en in de uiterwaarden. Buiten de voortplanting zijn poelkikkers minder gebonden aan water en brengen ze de rest van het seizoen door op het land. Overwintering vindt gewoonlijk plaats op het land.

Bepaalde amfibieën zoals de gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker zouden mogelijk voor kunnen komen, ook in landfase. Deze kunnen zich in de erfbeplanting en in de tuinen van het plangebied kunnen schuilhouden tussen de beplanting, tussen opgeslagen materialen en ingegraven in de grond. Het voorkomen van alpenwatersalamander, kamsalamander en poelkikker in het plangebied is uitgesloten vanwege het gebrek aan water- en oeverbeplanting en de intensief bewerkte en bemeste directe omgeving. De waargenomen levendbarende hagedis komt volgens RAVON komt met name voor in heide, veengebieden, bossen en struweel. Het ontbreekt in het plangebied aan geschikt habitat voor reptielen zodat het voorkomen ervan is uit te sluiten.

Vlinders en libellen

Volgens de NDFF zijn er de laatste vijf jaar geen libellensoorten waargenomen. Er zijn 2 dagvlindersoorten en 1 nachtvlindersoort waargenomen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied. Deze soorten zijn te vinden in de onderstaande tabel.

In het plangebied ontbreken specifieke biotopen en waardplanten voor beschermde libellen en dagvlinders.

Soort	Afstand plangebied	Soortgroep en habitat
Grote vos	0-2 km	Dagvlinder, vochtige open bossen, waardplant: iep, kers en wilgen
Kleine ijsvogelvlinder	0-2 km	Dagvlinder, vochtige gemengde bossen en loofbossen, waardplant: wild kamperfoelie
Teunisbloempijlstaart	2 km	Nachtvlinder, vochtige bossen en bosranden, waardplant: teunisbloem, wilgenroosje, basterdwederik en kattenstaart

Overige soorten

Er zijn de laatste vijf jaar in een straal van twee kilometer rond het plangebied waarnemingen van beschermde soorten. Deze zijn terug te vinden in de onderstaande tabel.

Soort	Afstand plangebied	Soortgroep en habitat
Vermiljoenkever	0-2 km	Kever, rottend hout

Overige beschermde soorten insecten zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (eiken)bossen met boomholtes en rottend hout, of onvervuilde, voedselarme wateren met specifieke vegetaties. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied en de directe omgeving.

Conclusie

Amfibieën, reptielen en vissen zullen niet verstoord worden ten gevolge van de werkzaamheden. Vanwege de nabijgelegen agrarische percelen ontbreekt het aan de geschikte habitattypes voor reptielen. In het water ontbreekt het aan de waterbeplanting waar beschermde amfibieën en vissen van afhankelijk zijn. In het plangebied is geen geschikt leefgebied voor beschermde dagvlinders en libellen en deze zijn tijdens het veldbezoek ook niet waargenomen. Het voorkomen van beschermde dagvlinders en libellen kan uitgesloten worden. Ook voor overige soorten ongewervelden zoals beschermde kevers, kreeften of slakken vormt het plangebied geen geschikt habitat. Het plangebied biedt uitsluitend leefgebied voor algemene vlinder- en (zwervende) libellensoorten en overige algemene soorten ongewervelden. De in de omgeving staande waardplanten blijven allemaal behouden.

5.3 Houtopstanden

Volgens artikel 11.111 van het Besluit activiteiten leefomgeving in de Omgevingswet is het verboden een houtopstand (bos, houtwallen, heester- en struikhagen, struwelen en bosplantsoenen) geheel of gedeeltelijk te vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij de gedeputeerde staten. Het betreft hier houtopstanden van tenminste 10 are of rijbeplanting van minimaal 20 bomen. Verder geldt er ook een herplantplicht voor gekapte houtopstanden. Indien het totale oppervlakte of aantal bomen klein is dan deze 10 are of 20 bomen, dan is er geen sprake van een beschermde houtopstand.

Er zijn binnen het plangebied geen houtopstanden die middels het planvoornemen zullen verdwijnen. Er bestaan dan ook geen verdere verplichtingen aangaande houtopstanden binnen de Omgevingswet.

Zoals beschreven betreft de onderhavige ecologische quickscan een momentopname van de actuele situatie.

6.1 Resultaten

Op basis van de uitgevoerde quickscan wordt geconcludeerd dat er geen beschermde flora en fauna verstoord zullen worden ten gevolge van de werkzaamheden. Met de renovatie van de boerderij en de bouw van de technische ruimte en de kapschuur gaat geen leefgebied van beschermde soorten verloren. Daardoor zijn er geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Omgevingswet. De omliggende akkerbouwgronden liggen braak en zijn afgelopen jaar nog in gebruik geweest. Daarnaast is de poel niet begroeid met oever- of waterbeplanting. De boerderij zelf is gebouwd met enkelsteense muren zonder spouwmuur, noch is er een dakbeschot aanwezig, waardoor er geen ruimtes ontstaan voor onder andere vleermuizen en de huismus. Verder ontbreekt het aan gaten waarmee marterachtigen of uilen de boerderij zouden kunnen betreden.

Door gebruik te maken van het aanwezige landschappelijke inpassingsplan zal het leefgebied van de bovenstaande soorten verbeteren.

6.2 Advies en aanbevelingen

Nader onderzoek

Op basis van het veldonderzoek en de analyse van de bestaande situatie kan het voorkomen van beschermde flora en fauna worden uitgesloten. Hierdoor wordt dan ook niet aanbevolen om een nadere inventarisatie door middel van extra veldonderzoek uit te voeren.

Omgevingswet

- De ingreep zal naar verwachting niet leiden tot verlies van leefgebied van beschermde soorten. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding. Een ontheffing van de Omgevingswet is daarom niet noodzakelijk.
- Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Omgevingswet een verbod op handelingen die nesten, vaste rust- of verblijfsplaatsen of eieren beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen uitgevoerd mogen worden (15 maart - 15 juli). Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien vooraf door een deskundig ecooloog is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord.
- In de nabije omgeving van het plangebied komen geen Natura 2000 gebieden voor. Het is met de voorgenomen werkzaamheden echter niet uit te sluiten dat deze leiden tot een verhoging van stikstofdepositie op een Natura 2.000 gebied. Voor de ingreep dient daarom een Aeries berekening te worden uitgevoerd.
- In het kader van de zorgplicht dient men tijdens de uitvoering van werkzaamheden alert te zijn op aanwezige fauna en daarbij, indien noodzakelijk, mitigerende maatregelen te treffen.
- Bij onvoorziene omstandigheden dient er direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

Aanbevelingen

Bij onvoorziene omstandigheden zoals bijvoorbeeld indien een soort die niet in de quickscan wordt genoemd in het terrein wordt geconstateerd bij aanvang van de werkzaamheden, dient hier passend op te

worden gereageerd. Het is hierbij nodig om contact op te nemen met een ter zake kundige en een maatregel toe te passen, zodat de wet niet wordt overtreden.

Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen van algemene soorten als konijn, egel en diverse muizensoorten worden vergraven. De volgende maatregelen zijn nodig om rekening te houden met deze soorten:

- Indien er verstoring plaatsvindt, dient er een passende vluchtroute beschikbaar te zijn. Dit geldt in het bijzonder voor vogels en grondgebonden zoogdieren (zoals muizen en egels).
- Werk vanaf één zijde en bij voorkeur van een drukke naar een rustige locatie toe, zoals een open veld of ruigte. Werk ook op een aangepast tempo, zodat dieren kunnen vluchten.
- Om een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten, dienen de voorgenomen sloop- en bouwwerkzaamheden overdag te worden uitgevoerd.
- Voorkom of beperk daarnaast de toepassing van kunstlicht en de verstrooiing van licht buiten de projectlocatie. Voorkom ook het direct schijnen op wateroppervlakken of groenelementen, zoals bosschages en ruigtes (met name voor vleermuizen).

Gelet op de algemene zorgplicht dienen voorafgaand aan de werkzaamheden alle maatregelen te worden getroffen om nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk te voorkomen, beperken of ongedaan te maken. Dit geldt altijd en voor alle planten- en diersoorten.

Natuurinclusief bouwen

Diverse fauna soorten staan onder druk door steeds verder afnemende broed- en nestgelegenheid.

Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Natuurinclusief bouwen bevordert de biodiversiteit en ons leefklimaat.

Vogelbescherming Nederland heeft een checklist ontwikkeld, waarmee iedere bouwonderneming zijn projecten en de directe omgeving natuurvriendelijker kan maken.

(www.checklistgroenbouwen.nl).

Daarnaast zijn er op de website www.bouwnatuurinclusief.nl veel tips om natuurinclusief te bouwen.

Voor de ontwikkeling van het plangebied Kameren 4 raden wij de volgende natuurinclusieve maatregelen aan:

- Op plaatsen waar wegen niet intensief gebruikt worden, zoals parkeerplaatsen kan er halfbestrating worden gebruikt. De openingen tussen de stenen biedt ruimte aan planten die tolerant zijn voor betreding. De vegetatie ontwikkelt zich vanzelf, maar kan met inzaaien worden bevorderd. De planten zorgen voor zaden en insecten die weer dienen als voedsel voor vogels.
- Veel vleermuissoorten zijn afhankelijk van bebouwing als nestgelegenheid, maar onze huizen en verdere bebouwing worden steeds dichter. Vleermuizen kunnen zelf geen nest bouwen, maar maken gebruik van al bestaande holtes, zoals spleten en spouwen. Ze verblijven op verschillende plekken, afhankelijk van de periode van het jaar en de functie (zoals winter- of kraamverblijfplaats). Door het plaatsen van inmetstelstenen worden vleermuizen enorm geholpen bij het bieden van een verblijfplaats. Naast het plaatsen van vleermuisvoorzieningen kunt u ook ruimtes in het gebouw vrijlaten voor vleermuizen. Denk hierbij aan open stootvoegen om de spouw toegankelijk te maken, ruimte achter de gevelbetimmering te laten of ruimte maken in (dubbele) daklijsten.
- In de directe omgeving van het plangebied zijn huismussen aanwezig. Om de populatie huismussen in de omgeving uit te breiden kunnen er speciale dakpannen of inbouwstenen worden gebruikt om te dienen als nestgelegenheid in de nieuw te bouwen woningen. Het aanbrengen van houten nestkasten is ook mogelijk, maar is minder duurzaam. Op deze manier kan de in de directe omgeving aanwezige populatie zich naar de planlocatie uitbreiden en wordt de gunstige staat van instandhouding gewaarborgd.
- Bij de aanleg van groenstructuren in het plangebied worden bij voorkeur inheems (streek-eigen) groen aangeplant. Groei en bloei van deze planten en de momenten waarop rupsen, bijen of vogels sterk van hun blad, nectar en stuifmeel afhankelijk zijn, zijn op elkaar afgestemd. Dit is een belangrijk verschil met uitheemse soorten, die vaak eerder en te vroeg uitlopen/bloeien. De

voorkeur gaat uit naar en bes- en nootdragende struiken zoals sporkehout (vuilboom), Gelderse roos, wilde kardinaalsmuts, lijsterbes, hondsroos, sleedoorn of hazelaar. Deze zijn ten gunste van foerageerfuncties voor vogels, maar ook kleine knaagdieren, insecten en insecteneters zoals vleermuizen zullen hiervan profiteren. Huismussen zullen schuilgelegenheid vinden in stekelige struiken zoals bijv. (groenblijvende) hulst of meidoorn. Lindebomen trekken tijdens hun relatief lange bloeitijd grote aantallen insecten aan, en dus ook eerdergenoemde insecteneters.

- Het terrein heeft een goed formaat voor de aanleg van een amfibieënpool. Deze pool zou een minimale grootte van 30 m² moeten hebben en een diepte van niet meer dan 1,5 meter. Daarnaast is het belangrijk dat ten minste een van de oevers begroeid is met oeverbeplanting en Het talud (hellingshoek) van een pool is bij voorkeur 1 : 3 of minder. Een amfibieënpool zou bij kunnen dragen aan het in standhouden van verschillende beschermde soorten, waaronder de heikikker en de kamsalamander.

Websites

www.atlasleefomgeving.nl
www.brabant.nl
www.waarneming.nl
www.floron.nl
www.iplo.nl
www.ivn.nl
www.minInv.nederlandsesoorten.nl/
www.natuurmonumenten.nl
www.natura2000.eea.europa.eu
www.NDFF.nl
www.ravon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vivarapro.nl
www.vogelbescherming.nl
www.wikipedia.nl

Andere bronnen

Checklist vleermuisprotocol
Limpens et al., 2014, 2017
Baijens et al., 2005
Netwerk groene bureaus

Bijlagen

Bijlage 1: de verspreidingslijst van NDFF
Bijlage 2: Lijst van beschermde soorten onder de Vogelrichtlijn
Bijlage 3: Lijst van beschermde soorten onder de Habitatrichtlijn
Bijlage 4: Soorten van nationaal belang

Kameren

BE-0797

4290 records

- Middelpunt < 1km²
- Middelpunt 1km² - 5km²

- Middelpunt > 5km²
- Vlak

0 200

schaal 1 : 5000

De NDFD is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFD zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Kameren

BE-0797

Zoekvraag

Soort	Soortgroep	Wet en Beleid	Periode	Bronhouder	Zoekgebied
Alle	Alle	Wnb - andere soorten (NB) Jaarrond beschermde nesten Wnb - Vogelrichtlijn Wnb - Habitatrichtlijn	7 december 2018 tot 7 december 2023	Alle	Alles rakend aan of binnen zoekgebied

Samenvatting

(unieke soorten) / totaal aantal waarnemingen

Kameren

BE-0797

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten	(40) 2746
Blauwe reiger	159
Boerenwaluw	65
Bonte vliegenvanger	21
Boomklever	128
Boomkruiper	110
Boomvalk	28
Bosuil	14
Buizerd	230
Ekster	109
Gekraagde roodstaart	24
Gierzwaluw	59
Grauwe vliegenvanger	15
Groene specht	139
Grote bonte specht	154
Grote gele kwikstaart	70
Havik	45
Huismus	117
Huiszwaluw	16
IJsvogel	144
Kerkuil	3
Kleine bonte specht	44
Koolmees	216
Oeverzwaluw	2
Ooievaar	31
Pimpelmees	148
Raaf	19
Roek	20
Slechtvalk	10
Sperwer	55
Spreeuw	138
Steenuil	41
Tapuit	3
Torenvalk	54
Wespendief	37
Zeearend	2
Zwarte kraai	172
Zwarte mees	26
Zwarte roodstaart	19
Zwarte specht	56
Zwarte wouw	3

Kameren

BE-0797

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (DR)	(19) 755
Aalscholver	1
Blauwe reiger	159
Boomvalk	28
Bosuil	14
Gierzwaluw	59
Grote gele kwikstaart	70
Havik	45
Huismus	117
Huiszwaluw	16
Kerkuil	3
Raaf	19
Roek	20
Slechtvalk	10
Sperwer	55
Steenuil	41
Wespendief	37
Zeearend	2
Zwarte specht	56
Zwarte wouw	3

Kameren

BE-0797

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (FL)	(30) 1762
Blauwe reiger	159
Boerenwaluw	65
Boomvalk	28
Bosuil	14
Buizerd	230
Gierzwaluw	59
Groene specht	139
Grote bonte specht	154
Grote gele kwikstaart	70
Havik	45
Huismus	117
Huiszwaluw	16
IJsvogel	144
Kerkuil	3
Kleine bonte specht	44
Middelste bonte specht	4
Oeverzwaluw	2
Ooievaar	31
Raaf	19
Roek	20
Slechtvalk	10
Sperwer	55
Spreeuw	138
Steenuil	41
Tapuit	3
Torenvalk	54
Wespendief	37
Zeearend	2
Zwarte specht	56
Zwarte wouw	3

Kameren

BE-0797

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (FR)	(25) 1280
Aalscholver	1
Blauwe reiger	159
Boerenwaluw	65
Boomvalk	28
Bosuil	14
Buizerd	230
Gierzwaluw	59
Grote gele kwikstaart	70
Havik	45
Huismus	117
Huiszwaluw	16
IJsvogel	144
Kerkuil	3
Ooievaar	31
Raaf	19
Roek	20
Scholekster	1
Slechtvalk	10
Sperwer	55
Steenuil	41
Torenvalk	54
Wespendief	37
Zeearend	2
Zwarte specht	56
Zwarte wouw	3

Kameren

BE-0797

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (LI)	(25) 1318
Blauwe reiger	159
Boerenwaluw	65
Boomvalk	28
Bosuil	14
Buizerd	230
Gierzwaluw	59
Grote gele kwikstaart	70
Havik	45
Huismus	117
Huiszwaluw	16
IJsvogel	144
Kerkuil	3
Kramsvogel	2
Oeverzwaluw	2
Ooievaar	31
Raaf	19
Roek	20
Slechtvalk	10
Sperwer	55
Spotvogel	38
Steenuil	41
Torenvalk	54
Wespendief	37
Zwarte specht	56
Zwarte wouw	3

Kameren

BE-0797

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (OV)	(38) 2106
Blauwe reiger	159
Boerenwaluw	65
Bonte vliegenvanger	21
Boomklever	128
Boomkruiper	110
Boomvalk	28
Bosuil	14
Buizerd	230
Gekraagde roodstaart	24
Gierzwaluw	59
Grauwe vliegenvanger	15
Groene specht	139
Grote bonte specht	154
Grote gele kwikstaart	70
Havik	45
Huismus	117
Huiszwaluw	16
IJsvogel	144
Kerkuil	3
Kleine bonte specht	44
Middelste bonte specht	4
Oeverzwaluw	2
Ooievaar	31
Raaf	19
Roek	20
Slechtvalk	10
Sperwer	55
Spreeuw	138
Steenuil	41
Tapuit	3
Torenvalk	54
Veldleeuwerik	1
Wespendief	37
Zeearend	2
Zwarte mees	26
Zwarte roodstaart	19
Zwarte specht	56
Zwarte wouw	3
RL: Bedreigd	(1) 3
Tapuit	3

Kameren

BE-0797

Beleid	
RL: Ernstig Bedreigd	(1) 2
Muurhagedis	2
RL: Gevoelig	(16) 324
Boerenwaluw	65
Bosvleermuis	2
Gele kwikstaart	1
Grauwe vliegenvanger	15
Huismus	117
Huiswaluw	16
Kramsvogel	2
Levendbarende hagedis	4
Matkop	12
Raaf	19
Spotvogel	38
Veldleeuwerik	1
Wezel	2
Wilde zwaan	2
Zeearend	2
Zwarte mees	26
RL: Kwetsbaar	(12) 265
Boomvalk	28
Bunzing	5
Grote lijster	2
Grote vos	10
Kamsalamander	44
Kleine ijsvogelvlinder	2
Koekoek	35
Laatvlieger	16
Nachtegaal	16
Steenuil	41
Torenvalk	54
Wielewaal	12

Kameren

BE-0797

Beleid	
SNL soorten	(41) 1123
Appelvink	11
Blauwborst	15
Boomklever	128
Boomkruiper	110
Boompieper	3
Bosrietzanger	45
Braamsluiper	1
Cetti's Zanger	26
Dodaars	1
Fluiter	2
Geelgors	1
Gekraagde roodstaart	24
Gele kwikstaart	1
Grasmus	24
Grauwe vliegenvanger	15
Groene specht	139
Groenling	19
Grote bonte specht	154
Havik	45
Kleine bonte specht	44
Krakeend	5
Matkop	12
Middelste bonte specht	4
Nachtegaal	16
Putter	17
Raaf	19
Rietzanger	2
Roodborsttapuit	8
Scholekster	1
Sijs	2
Slechtvalk	10
Spotvogel	38
Sprinkhaanzanger	8
Tapuit	3
Veldleeuwerik	1
Vuurgoudhaan	6
Waterral	1
Wespendief	37
Wielewaal	12
Zanglijster	57
Zwarte specht	56

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Kameren

BE-0797

Beleid	
Wnb - andere soorten	(10) 108
Alpenwatersalamander	1
Bunzing	5
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wezel	2
Wnb - andere soorten (DR)	(8) 101
Alpenwatersalamander	1
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wnb - andere soorten (EZ)	(8) 101
Alpenwatersalamander	1
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wnb - andere soorten (FL)	(10) 108
Alpenwatersalamander	1
Bunzing	5
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wezel	2

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Kameren

BE-0797

Beleid	
Wnb - andere soorten (FR)	(7) 94
Alpenwatersalamander	1
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Waterspitsmuis	1
Wnb - andere soorten (GL)	(10) 108
Alpenwatersalamander	1
Bunzing	5
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wezel	2
Wnb - andere soorten (GR)	(9) 106
Alpenwatersalamander	1
Bunzing	5
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wnb - andere soorten (LB)	(8) 101
Alpenwatersalamander	1
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1

Kameren

BE-0797

Beleid	
Wnb - andere soorten (NB)	(10) 108
Alpenwatersalamander	1
Bunzing	5
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wezel	2
Wnb - andere soorten (NH)	(10) 108
Alpenwatersalamander	1
Bunzing	5
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wezel	2
Wnb - andere soorten (OV)	(10) 108
Alpenwatersalamander	1
Bunzing	5
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wezel	2

Kameren

BE-0797

Beleid	
Wnb - andere soorten (UT)	(8) 101
Alpenwatersalamander	1
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wnb - andere soorten (ZH)	(8) 101
Alpenwatersalamander	1
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wnb - andere soorten (ZL)	(10) 108
Alpenwatersalamander	1
Bunzing	5
Das	32
Eekhoorn	44
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Levendbarende hagedis	4
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wezel	2

Kameren

BE-0797

Beleid	
Wnb - Habitatrichtlijn	(12) 415
Bever	110
Bosvleermuis	2
Gewone dwergvleermuis	205
Gewone grootoorvleermuis	4
Kamsalamander	44
Laatvlieger	16
Muurhagedis	2
Poelkikker	3
Rosse vleermuis	23
Ruige dwergvleermuis	4
Teunisbloempijlstaart	1
Vermiljoenkever	1

Kameren

BE-0797

Beleid	
Wnb - Vogelrichtlijn	(93) 1397
Aalscholver	1
Appelvink	11
Blauwborst	15
Blauwe reiger	15
Boerenwaluw	7
Bonte vliegenvanger	5
Boomklever	20
Boomkruiper	18
Boompieper	3
Bosrietzanger	45
Bosuil	2
Braamsluiper	1
Buizerd	14
Cetti's Zanger	26
Dodaars	1
Ekster	21
Fazant	2
Fitis	16
Fluiter	2
Gaai	5
Geelgors	1
Gekraagde roodstaart	8
Gele kwikstaart	1
Gierzwaluw	11
Goudhaan	3
Goudvink	10
Grasmus	24
Grauwe gans	1
Grauwe vliegenvanger	3
Groene specht	23
Groenling	19
Grote Canadese gans	2
Grote bonte specht	22
Grote gele kwikstaart	15
Grote lijster	2
Havik	12
Heggenmus	21
Holenduif	16
Houtduif	68
Houtsnip	2
Huismus	21
Huiszwaluw	2
IJsvogel	10

De NDFD is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFD zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Kameren

BE-0797

Beleid	
Kauw	39
Kerkuil	1
Kleine bonte specht	10
Kleine karekiet	58
Koekoek	35
Koolmees	33
Krakeend	5
Kramsvogel	2
Kuifmees	2
Matkop	12
Meerkoet	8
Merel	57
Middelste bonte specht	4
Nachtegaal	16
Pimpelmees	9
Putter	17
Raaf	2
Rietgors	17
Rietzanger	2
Roodborst	15
Roodborsttapuit	8
Scholekster	1
Sijs	2
Slechtvalk	3
Sperwer	2
Spotvogel	38
Spreeuw	36
Sprinkhaanzanger	8
Staartmees	3
Steenuil	9
Tjiftjaf	49
Torenvalk	2
Tuinfluiters	33
Turkse tortel	12
Veldleeuwerik	1
Vink	47
Vuurgoudhaan	6
Waterral	1
Wespendief	1
Wielewaal	12
Wilde eend	5
Wilde zwaan	2
Winterkoning	29
Witte kwikstaart	7

De NDF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Kameren

BE-0797

Beleid	
Zanglijster	57
Zwarte kraai	24
Zwarte mees	2
Zwarte roodstaart	7
Zwarte specht	6
Zwartkop	113
Soortgroepen	
Vleermuizen	(6) 254
Bosvleermuis	2
Gewone dwergvleermuis	205
Gewone grootoorvleermuis	4
Laatvlieger	16
Rosse vleermuis	23
Ruige dwergvleermuis	4
Overige zoogdieren	(7) 201
Bever	110
Bunzing	5
Das	32
Eekhoorn	44
Steenmarter	7
Waterspitsmuis	1
Wezel	2

Kameren

BE-0797

Soortgroepen	
Vogels	(100) 3767
Aalscholver	1
Appelvink	11
Blauwborst	15
Blauwe reiger	159
Boerenwaluw	65
Bonte vliegenvanger	21
Boomklever	128
Boomkruiper	110
Boompieper	3
Boomvalk	28
Bosrietzanger	45
Bosuil	14
Braamsluiper	1
Buizerd	230
Cetti's Zanger	26
Dodaars	1
Ekster	109
Fazant	2
Fitis	16
Fluiter	2
Gaaï	5
Geelgors	1
Gekraagde roodstaart	24
Gele kwikstaart	1
Gierzwaluw	59
Goudhaan	3
Goudvink	10
Grasmus	24
Grauwe gans	1
Grauwe vliegenvanger	15
Groene specht	139
Groenling	19
Grote Canadese gans	2
Grote bonte specht	154
Grote gele kwikstaart	70
Grote lijster	2
Havik	45
Heggenmus	21
Holenduif	16
Houtduif	68
Houtsnip	2
Huismus	117
Huiswaluw	16

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Kameren

BE-0797

Soortgroepen	
IJsvogel	144
Kauw	39
Kerkuil	3
Kleine bonte specht	44
Kleine karekiet	58
Koekoek	35
Koolmees	216
Krakeend	5
Kramsvogel	2
Kuifmees	2
Matkop	12
Meerkoet	8
Merel	57
Middelste bonte specht	4
Nachtegaal	16
Oeverwaluw	2
Ooievaar	31
Pimpelmees	148
Putter	17
Raaf	19
Rietgors	17
Rietzanger	2
Roek	20
Roodborst	15
Roodborsttapuit	8
Scholekster	1
Sijs	2
Slechtvalk	10
Sperwer	55
Spotvogel	38
Spreeuw	138
Sprinkhaanzanger	8
Staartmees	3
Steenuil	41
Tapuit	3
Tjiftjaf	49
Torenvalk	54
Tuinfluit	33
Turkse tortel	12
Veldleeuwerik	1
Vink	47
Vuurgoudhaan	6
Waterral	1
Wespendief	37

De NDF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Kameren

BE-0797

Soortgroepen	
Wielewaal	12
Wilde eend	5
Wilde zwaan	2
Winterkoning	29
Witte kwikstaart	7
Zanglijster	57
Zeearend	2
Zwarte kraai	172
Zwarte mees	26
Zwarte roodstaart	19
Zwarte specht	56
Zwarte wouw	3
Zwartkop	113
Reptielen	(2) 6
Levendbarende hagedis	4
Muurhagedis	2
Amfibieën	(3) 48
Alpenwatersalamander	1
Kamsalamander	44
Poelkikker	3
Dagvlinders	(2) 12
Grote vos	10
Kleine ijsvogelvlinder	2
Nachtvlinders	(1) 1
Teunisbloempijlstaart	1
Alle insecten	(1) 1
Vermiljoenkever	1
Kevers	(1) 1
Vermiljoenkever	1
Geleedpotigen excl. insecten	(1) 1
Vermiljoenkever	1

Vogelrichtlijn: soort van Bijlage I (artikel 4.1 Vogelrichtlijn)

De soort is genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn. Voor soorten van bijlage I die geregeld in ons land voorkomen, moeten speciale beschermingsmaatregelen worden getroffen. Nederland moet voor deze soorten beschermde gebieden aanwijzen. Voor de soorten die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen was het niet mogelijk of nodig om in Nederland gebieden te selecteren als vermeld staat `geen selectiesoort`.

(Bron: <https://minlnv.nederlandsesoorten.nl/content/vogelrichtlijn-soort-van-bijlage-i-artikel-41-vogelrichtlijn>)

NEDERLANDSE NAAM	WETENSCHAPPELIJKE NAAM	PUBLICATIE
AASGIER	<i>Neophron percnopterus ssp. percnopterus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
ARENDBUIZERD	<i>Buteo rufinus ssp. rufinus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
AUDOUINS MEEUW	<i>Larus audouinii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BASTAARDAREND	<i>Aquila clanga</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BLAUWBORST	<i>Luscinia svecica ssp. cyanecula</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
BLAUWE KIEKENDIEF	<i>Circus cyaneus ssp. cyaneus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
BONT STORMVOGELTJE	<i>Pelagodroma marina</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BONTE TAPUIT	<i>Oenanthe pleschanka ssp. pleschanka</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BOOMLEEUWERIK	<i>Lullula arborea ssp. arborea</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
BOSRUITER	<i>Tringa glareola</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
BRANDGANS	<i>Branta leucopsis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
BRUINE KIEKENDIEF	<i>Circus aeruginosus ssp. aeruginosus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
BRUINKEELORTOLAAAN	<i>Emberiza caesia</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BULWERS STORMVOGEL	<i>Bulweria bulwerii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
CASARCA	<i>Tadorna ferruginea</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
DOUGALLS STERN	<i>Sterna dougallii ssp. dougallii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
DUINPIEPER	<i>Anthus campestris ssp. campestris</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
DUNBEKWULP	<i>Numenius tenuirostris</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
DWERGAALSCHOLVER	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
DWERGAREND	<i>Aquila pennata ssp. pennata</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
DWERG GANS	<i>Anser erythropus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
DWERMEEUW	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
DWERGSTERN	<i>Sternula albifrons ssp. albifrons</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
FLAMINGO	<i>Phoenicopterus ruber ssp. roseus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GIERVALK	<i>Falco rusticolus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GON-GON	<i>Pterodroma feae</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GOUDPLEVIER	<i>Pluvialis apricaria</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
GRAUWE FRANJEPOOT	<i>Phalaropus lobatus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)

GRAUWE KIEKENDIEF	<i>Circus pygargus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
GRAUWE KLAUWIER	<i>Lanius collurio ssp. collurio</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
GRIEL	<i>Burhinus oedicnemus ssp. oedicnemus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GRIJSKOPSPECHT	<i>Picus canus ssp. canus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GRIJZE WOUW	<i>Elanus caeruleus ssp. caeruleus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GROENLANDSE KOLGANS	<i>Anser albifrons ssp. flavirostris</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GROTE STERN	<i>Sterna sandvicensis ssp. sandvicensis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
GROTE TRAP	<i>Otis tarda ssp. tarda</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GROTE ZILVERREIGER	<i>Casmerodius albus ssp. albus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
HAVIKAREND	<i>Aquila fasciata ssp. fasciata</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
IJSDUIKER	<i>Gavia immer</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
IJSLANDS SMELLEKEN	<i>Falco columbarius ssp. subaesalon</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
IJSVOGEL	<i>Alcedo atthis ssp. ispida</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
KALANDERLEEUEWERIK	<i>Melanocorypha calandra ssp. calandra</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KEMPHAAN	<i>Calidris pugnax</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
KLEIN WATERHOEN	<i>Porzana parva</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KLEINE KLAPEKSTER	<i>Lanius minor</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KLEINE TORENVALK	<i>Falco naumanni</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KLEINE TRAP	<i>Tetrax tetrax</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KLEINE VLEGENVANGER	<i>Ficedula parva ssp. parva</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
KLEINE ZILVERREIGER	<i>Egretta garzetta ssp. garzetta</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
KLEINE ZWAAN	<i>Cygnus columbianus ssp. bewickii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
KLEINST WATERHOEN	<i>Porzana pusilla ssp. intermedia</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KLUUT	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
KORHOEN	<i>Tetrao tetrix ssp. tetrix</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
KORTTEENLEEUEWERIK	<i>Calandrella brachydactyla ssp. brachydactyla</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KRAANVOGEL	<i>Grus grus ssp. grus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
KROESKOPPELIKAAN	<i>Pelecanus crispus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KUHLS PIJLSTORMVOGEL	<i>Calonectris diomedea ssp. borealis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KUIFDUIKER	<i>Podiceps auritus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
KWAK	<i>Nycticorax nycticorax ssp. nycticorax</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
KWARTELKONING	<i>Crex crex</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)

LACHSTERN	<i>Gelochelidon nilotica ssp. nilotica</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
LAMMERGIER	<i>Gypaetus barbatus ssp. aureus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
LEPELAAR	<i>Platalea leucorodia ssp. leucorodia</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
MIDDELSTE BONTE SPECHT	<i>Dendrocopos medius ssp. medius</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
MONNIKSGIER	<i>Aegypius monachus ssp. monachus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
MORINELPLEVIER	<i>Eudromias morinellus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
NACHTZWALUW	<i>Caprimulgus europaeus ssp. europaeus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
NONNETJE	<i>Mergus albellus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
NOORDSE STERN	<i>Sterna paradisaea</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
OEHOE	<i>Bubo bubo ssp. bubo</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
OOIEVAAR	<i>Ciconia ciconia ssp. ciconia</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
OOSTELIJKE KRAAGTRAP	<i>Chlamydotis undulata ssp. macqueenii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
ORTOLAAN	<i>Emberiza hortulana</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
PARELDUIKER	<i>Gavia arctica ssp. arctica</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
POELSNIP	<i>Gallinago media</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
PORSELEINHOEN	<i>Porzana porzana</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
PROVENÇAALSE GRASMUS	<i>Sylvia undata</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
PURPERREIGER	<i>Ardea purpurea ssp. purpurea</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
RALREIGER	<i>Ardeola ralloides</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
RENOGEL	<i>Cursorius cursor ssp. cursor</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
REUZENSTERN	<i>Sterna caspia</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
RODE WOUW	<i>Milvus milvus ssp. milvus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
ROERDOMP	<i>Botaurus stellaris ssp. stellaris</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
ROODHALSGANS	<i>Branta ruficollis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
ROODKEELDUIKER	<i>Gavia stellata</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
ROODPOOTVALK	<i>Falco vespertinus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
ROODSTERBLAUWBORST	<i>Luscinia svecica ssp. svecica</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
ROSSE GRUTTO	<i>Limosa lapponica ssp. lapponica</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
ROZE PELIKAAN	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
RUIGPOOTUIL	<i>Aegolius funereus ssp. funereus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
SCHARRELAAR	<i>Coracias garrulus ssp. garrulus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
SCHREEUWAREND	<i>Aquila pomarina ssp. pomarina</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
SLANGENAREND	<i>Circaetus gallicus ssp. gallicus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)

SLECHTVALK	<i>Falco peregrinus ssp. peregrinus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
SMELLEKEN	<i>Falco columbarius ssp. aesalon</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
SNEEUWUIL	<i>Nyctea scandiaca</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
SPERWERGRASMUS	<i>Sylvia nisoria ssp. nisoria</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
SPERWERUIL	<i>Surnia ulula ssp. ulula</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
STEENAREND	<i>Aquila chrysaetos ssp. chrysaetos</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
STELLERS EIDER	<i>Polysticta stelleri</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
STELTKLUUT	<i>Himantopus himantopus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
STEPPEKIEKENDIEF	<i>Circus macrourus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
STORMVOGELTJE	<i>Hydrobates pelagicus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
STRANDPLEVIER	<i>Charadrius alexandrinus ssp. alexandrinus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
TEREKRUITER	<i>Tringa cinerea</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
VAAL STORMVOGELTJE	<i>Oceanodroma leucorhoa ssp. leucorhoa</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
VALE GIER	<i>Gyps fulvus ssp. fulvus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
VALE PIJLSTORMVOGEL	<i>Puffinus yelkouan ssp. mauretanicus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
VELDUIL	<i>Asio flammeus ssp. flammeus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
VISAREND	<i>Pandion haliaetus ssp. haliaetus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
VISDIEF	<i>Sterna hirundo ssp. hirundo</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
VORKSTAARTPLEVIER	<i>Glareola pratincola ssp. pratincola</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WATERRIETZANGER	<i>Acrocephalus paludicola</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WESPENDIEF	<i>Pernis apivorus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
WILDE ZWAAN	<i>Cygnus cygnus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
WITHALSVLIEGENVANGER	<i>Ficedula albicollis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WITKOPEEND	<i>Oxyura leucocephala</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WITOOGEEND	<i>Aythya nyroca</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WITWANGSTERN	<i>Chlidonias hybridus ssp. hybridus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WOESTIJNVINK	<i>Rhodopechys githaginea</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WOUDAAP	<i>Ixobrychus minutus ssp. minutus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
ZEEAREND	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
ZUIDELIJKE BONTE STRANDLOPER	<i>Calidris alpina ssp. schinzii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
ZWARTE IBIS	<i>Plegadis falcinellus ssp. falcinellus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
ZWARTE OOIEVAAR	<i>Ciconia nigra</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
ZWARTE SPECHT	<i>Dryocopus martius ssp. martius</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)

ZWARTE STERN	<i>Chlidonias niger ssp. niger</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
ZWARTE WOUW	<i>Milvus migrans ssp. migrans</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1B in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)
ZWARTKOPMEEUW	<i>Larus melanocephalus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 1A in Bijlage 1; Ministerie van EL&I, 2000)

Vogelrichtlijn: geregeld voorkomende trekvogel (artikel 4.2 Vogelrichtlijn)

De soort is een trekvogel. Voor trekvogels die geregeld in ons land voorkomen, moeten speciale beschermingsmaatregelen worden getroffen. Nederland moet voor deze soorten beschermde gebieden aanwijzen. De trekkende watervogels zijn gebruikt voor de gebiedsselectie (selectiesoort). De overige trekvogels voor de precieze begrenzing van de geselecteerde gebieden (begrenzingssoort).

(Bron: <https://minlnv.nederlandsesoorten.nl/content/vogelrichtlijn-geregeld-voorkomende-trekvogel-artikel-42-vogelrichtlijn>)

NEDERLANDSE NAAM	WETENSCHAPPELIJKE NAAM	PUBLICATIE
AALSCHOLVER	<i>Phalacrocorax carbo ssp. sinensis</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
BERGEEND	<i>Tadorna tadorna</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
BONTBEKPLEVIER	<i>Charadrius hiaticula ssp. hiaticula</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A en Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
BONTE STRANDLOPER	<i>Calidris alpina ssp. alpina</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
BRILDUIKER	<i>Bucephala clangula ssp. clangula</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
DODAARS	<i>Tachybaptus ruficollis ssp. ruficollis</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3A en Bijlage 3B in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
DRAAIHALS	<i>Jynx torquilla ssp. torquilla</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
DRIETEENSTRANDLOPER	<i>Calidris alba</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
EIDER	<i>Somateria mollissima ssp. mollissima</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A en Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
FUUT	<i>Podiceps cristatus ssp. cristatus</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
GEOORDE FUUT	<i>Podiceps nigricollis</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A en Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
GRAUWE GANS	<i>Anser anser ssp. anser</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
GROENLANDSE KANOET	<i>Calidris canutus ssp. islandica</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
GROENPOOTRUITER	<i>Tringa nebularia</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3B in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
GROTE KAREKIET	<i>Acrocephalus arundinaceus ssp. arundinaceus</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
GROTE ZAAGBEK	<i>Mergus merganser ssp. merganser</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
GRUTTO	<i>Limosa limosa ssp. limosa</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
IJSLANDSE TURELUUR	<i>Tringa totanus ssp. robusta</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
KANOET	<i>Calidris canutus ssp. canutus</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
KIEVIT	<i>Vanellus vanellus</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3B in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
KLEINE RIETGANS	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
KOLGANS	<i>Anser albifrons ssp. albifrons</i>	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)

KRAKEEND	Anas strepera ssp. strepera	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
KUIFEEND	Aythya fuligula	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
MEERKOET	Fulica atra ssp. atra	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
MIDDELSTE ZAAGBEK	Mergus serrator	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
OEVERZWALUW	Riparia riparia ssp. riparia	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
PAAPJE	Saxicola rubetra	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
PIJLSTAART	Anas acuta ssp. acuta	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
REGENWULP	Numenius phaeopus ssp. phaeopus	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
RIETZANGER	Acrocephalus schoenobaenus	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
ROODBORSTTAPUIT	Saxicola torquata ssp. rubicola	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
ROTGANS	Branta bernicla ssp. bernicla	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
SCHOLEKSTER	Haematopus ostralegus ssp. ostralegus	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
SLOBEEND	Anas clypeata	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
SMIENT	Anas penelope	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
SNOR	Locustella luscinioides ssp. luscinioides	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
STEENLOPER	Arenaria interpres ssp. interpres	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
STRANDPLEVIER	Charadrius alexandrinus ssp. alexandrinus	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
TAFELEEND	Aythya ferina	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
TAIGARIETGANS	Anser fabalis ssp. fabalis	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
TAPUIT	Oenanthe oenanthe ssp. oenanthe	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
TOENDRABONTBEKPLEVIER	Charadrius hiaticula ssp. tundrae	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
TOENDRARIETGANS	Anser fabalis ssp. rossicus	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
TOPPER	Aythya marila ssp. marila	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
TURELUUR	Tringa totanus ssp. totanus	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
WATERSNIP	Gallinago gallinago ssp. gallinago	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
WILDE EEND	Anas platyrhynchos ssp. platyrhynchos	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 3B in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
WINTERTALING	Anas crecca ssp. crecca	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
WULP	Numenius arquata ssp. arquata	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
ZILVERPLEVIER	Pluvialis squatarola	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
ZUIDELIJKE BONTE STRANDLOPER	Calidris alpina ssp. schinzii	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
ZWARTE RUITER	Tringa erythropus	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)
ZWARTE ZEE-EEND	Melanitta nigra ssp. nigra	Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, Bijlage 2A in Bijlage 1 (Ministerie van EL&I, 2000)

De onderstaande tabel is een lijst van soorten die beschermt zijn onder de Habitatrichtlijn Bijlage IV
Bron: <https://minlnv.nederlandsesoorten.nl/content/habitatrichtlijn-soort-van-habitatrichtlijn-bijlage-iv>

“Nederland moet voor soorten en hun voortplantings- of rustplaatsen van bijlage IV, waarvoor ons land tot het natuurlijke verspreidingsgebied behoort, beschermingsmaatregelen nemen. Daartoe zijn alle soorten die na 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen, geselecteerd.”

NEDERLANDSE NAAM	WETENSCHAPPELIJKE NAAM	PUBLICATIE
APOLLOVLINDER	<i>Parnassius apollo</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BAARDVLEERMUIS	<i>Myotis mystacinus ssp. mystacinus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BATAAFSE STROOMMOSSSEL	<i>Unio crassus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BECHSTEINS VLEERMUIS	<i>Myotis bechsteinii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BEVER	<i>Castor fiber</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BOOMKIKKER	<i>Hyla arborea ssp. arborea</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BOSVLEERMUIS	<i>Nyctalus leisleri ssp. leisleri</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BOSZANDOOG	<i>Lopinga achine</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BRANDTS VLEERMUIS	<i>Myotis brandtii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BREDE GEELRANDWATERROOFKEVER	<i>Dytiscus latissimus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BRONSLIBEL	<i>Oxygastra curtisii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BRUINVIS	<i>Phocoena phocoena ssp. phocoena</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BULTRUG	<i>Megaptera novaeangliae</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
BUTSKOP	<i>Hyperoodon ampullatus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
DIKKOPSCHILDPAD	<i>Caretta caretta</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
DONKER PIMPERNELBLAUWTJE	<i>Phengaris nausithous</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
DRIJVENDE WATERWEEGBREE	<i>Lurionium natans</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
DWERGPOTVIS	<i>Kogia breviceps</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
DWERGVINVIS	<i>Balaenoptera acutorostrata</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
FRANJESTAART	<i>Myotis nattereri</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GAFFELLIBEL	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GEELBUIKVUURPAD	<i>Bombina variegata ssp. variegata</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GESTREEPTE DOLFIJN	<i>Stenella coeruleoalba</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GESTREEPTE WATERROOFKEVER	<i>Graphoderus bilineatus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GEVLEKTE WITSNUITLIBEL	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GEWONE DOLFIJN	<i>Delphinus delphis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GEWONE DWERGVLEERMUIS	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GEWONE GROOTOORVLEERMUIS	<i>Plecotus auritus ssp. auritus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GEWONE SPITSDOLFIJN	<i>Mesoplodon bidens</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GEWONE VINVIS	<i>Balaenoptera physalus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GLADDE SLANG	<i>Coronella austriaca ssp. austriaca</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GRIEND	<i>Globicephala melas</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GRIJZE DOLFIJN	<i>Grampus griseus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GRIJZE GROOTOORVLEERMUIS	<i>Plecotus austriacus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)

GROENE GLAZENMAKER	<i>Aeshna viridis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GROENKNOLORCHIS	<i>Liparis loeselii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GROTE HOEFIJZERNEUS	<i>Rhinolophus ferrumequinum ssp. ferrumequinum</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GROTE ROSSE VLEERMUIS	<i>Nyctalus lasiopterus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
GROTE VUURVLINDER	<i>Lycaena dispar ssp. batava</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
HAMSTER	<i>Cricetus cricetus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
HAZELMUIS	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
HEIKIKKER	<i>Rana arvalis ssp. arvalis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
HOUTING	<i>Coregonus oxyrinchus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
INGEKORVEN VLEERMUIS	<i>Myotis emarginatus ssp. emarginatus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
JUCHTLEERKEVER	<i>Osmoderma eremita</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KAMSALAMANDER	<i>Triturus cristatus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KEMP'S ZEESCHILDPAD	<i>Lepidochelys kempii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KLEINE DWERGVLEERMUIS	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KLEINE HOEFIJZERNEUS	<i>Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KLEINE ZWAARDWALVIS	<i>Pseudorca crassidens</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KNOFLOOKPAD	<i>Pelobates fuscus ssp. fuscus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
KRUIPEND MOERASSCHERM	<i>Apium repens</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
LAATVLIAGER	<i>Eptesicus serotinus ssp. serotinus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
LEDERSCHILDPAD	<i>Dermochelys coriacea</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
LYNX	<i>Lynx lynx ssp. lynx</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
MEERVLEERMUIS	<i>Myotis dasycneme</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
MOPSVLEERMUIS	<i>Barbastella barbastellus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
MUURHAGEDIS	<i>Podarcis muralis ssp. brongniardii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
NARWAL	<i>Monodon monoceros</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
NOORDSE VINVIS	<i>Balaenoptera borealis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
NOORDSE VLEERMUIS	<i>Eptesicus nilssonii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
NOORDSE WINTERJUFFER	<i>Sympecma annulata ssp. braueri</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
NOORDSE WOELMUIS	<i>Alexandromys oeconomicus ssp. arenicola</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
OOSTELIJKE WITSNUITLIBEL	<i>Leucorrhinia albifrons</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
ORCA	<i>Orcinus orca</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
OTTER	<i>Lutra lutra ssp. lutra</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
PIMPERNELBLAUWTJE	<i>Phengaris teleius</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
PLATTE SCHIJFHOREN	<i>Anisus vorticulus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
POELKIKKER	<i>Rana lessonae</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
POTVIS	<i>Physeter macrocephalus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
RIVIERROMBOUT	<i>Gomphus flavipes ssp. flavipes</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
ROSSE VLEERMUIS	<i>Nyctalus noctula ssp. noctula</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
RUGSTREEPPAD	<i>Bufo calamita</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
RUIGE DWERGVLEERMUIS	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)

SIERLIJKE WITSNUITLIBEL	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
SOEPSCHILDPAD	<i>Chelonia mydas</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
SPITSDOLFIJN VAN GRAY	<i>Mesoplodon grayi</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
STEUR	<i>Acipenser sturio</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
TEUNISBLOEMPIJLSTAART	<i>Proserpinus proserpina</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
TIJMBLAUWTJE	<i>Phengaris arion</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
TUIMELAAR	<i>Tursiops truncatus ssp. truncatus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
TWEEKLEURIGE VLEERMUIS	<i>Vespertilio murinus ssp. murinus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
VALE VLEERMUIS	<i>Myotis myotis ssp. myotis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
VERMILJOENKEVER	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
VROEDMEESTERPAD	<i>Alytes obstetricans ssp. obstetricans</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WATERVLEERMUIS	<i>Myotis daubentonii</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WITFLANKDOLFIJN	<i>Lagenorhynchus acutus</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WITSNUITDOLFIJN	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WITTE DOLFIJN	<i>Delphinapterus leucas</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
WOLF	<i>Canis lupus</i>	richtlijn 92/43/EEG van de Raad (habitrictlijn)
ZANDHAGEDIS	<i>Lacerta agilis ssp. agilis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
ZILVERSTREEPHOOIBEESTJE	<i>Coenonympha hero</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)
ZOMERSCHROEFORCHIS	<i>Spiranthes aestivalis</i>	Publicatieblad van de Europese Unie L 236 van 23.9.2003 (selectie Nederlandse soorten: Ministerie van EL&I)

Soorten dieren en planten van nationaal belang

Een aantal soorten dieren en planten is van nationaal belang. Ze staan in bijlage IX van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Voor deze soorten gelden rijksregels om ze te beschermen.

(Bron:

<https://iplo.nl/thema/natuur/bescherming-soorten/soorten-dieren-planten-nationaal-belang/>)

Zoogdieren
Aardmuis
Boommarter
Bosmuis
Bunzing
Damhert
Das
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Edelhert
Eekhoorn
Egel
Eikelmuis
Gewone bosspitsmuis
Gewone zeehond
Grote bosmuis
Grijze zeehond
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Molmuis
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Steenmarter
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis
Veldspitsmuis
Vos
Waterspitsmuis

Wezel
Wild zwijn
Woelrat

Amfibieën
Alpenwatersalamander
Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker
Middelste groene kikker
Vinpootsalamander
Vuursalamander

Vissen en kreeften
Beekdonderpad
Beekprik
Elrits
Europese rivierkreeft
Gestippelde alver
Grote modderkruiper
Kwabaal

Reptielen
Adder
Hazelworm
Levendbarende hagedis
Ringslang

Dagvlinders
Aardbeivlinder
Bosparemoervlinder
Bruin dikkopje
Bruine eikenpage
Duinparemoervlinder
Gentiaanblauwtje
Grote paremoervlinder
Grote vos
Grote weerschijnvlinder
Iepenpage
Kleine heivlinder
Kleine ijsvogelvlinder
Kommavlinder
Sleedoornpage

Spiegeldikkopje
Veenbesblauwtje
Veenbesparelmoervlinder
Veenhooibeestje
Veldparelmoervlinder
Zilveren maan

Libellen

Beekrombout
Bosbeekjuffer
Donkere waterjuffer
Gevlekte glanslibel
Gewone bronlibel
Hoogveenglanslibel
Kempense heidelibel
Speerwaterjuffer

Kevers

Vliegend hert

Planten

Akkerboterbloem
Akkerdoornzaad
Akkerogentroost
Beklierde ogentroost
Berggamander
Bergnachtorchis
Blaasvaren
Blauw guichelheil
Bokkenorchis
Bosboterbloem
Bosdravik
Brave hendrik
Brede wolfsmelk
Breed wollegras
Bruinrode wespenorchis
Dennenorchis
Dreps
Echte gamander
Franjementiaan
Geelgroene wespenorchis
Geplooid vrouwenmantel
Getande veldsla
Gevlekt zonneroosje
Glad biggenkruid

Gladde zegge
Groene nachtorchis
Groensteel
Groot spiegelklokje
Grote bosaardbei
Grote leeuwenklauw
Honingorchis
Kalkboterbloem
Kalketrip
Karthuizeranjer
Karwijselie
Kleine ereprijs
Kleine schorseneer
Kleine wolfsmelk
Kluwenklokje
Knollathyrus
Knolspirea
Korensla
Kranskarwij
Kruiptijm
Lange zonnedaauw
Liggende ereprijs
Moerasgamander
Muurbloem
Naakte lathyrus
Naaldenkervel
Pijlscheefkelk
Roggelelie
Rood peperboompje
Rozenkransje
Ruw pazelzaad
Scherpkruid
Schubvaren
Schubzegge
Smalle raai
Spits havikskruid
Steenbraam
Stijve wolfsmelk
Stofzaad
Tengere distel
Tengere veldmuur
Trosgamander
Veenbloembies
Vliegenorchis
Vroege ereprijs
Wilde averuit
Wilde ridderspoor
Wilde weit
Wolfskers

Zandwolfsmelk
Zinkviooltje
Zweedse kornoelje